

MAGYAR FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1941. AUGUSZTUS 9.

EGYES SZÁM ÁRA 60 FILLÉR.

III. ÉVFOLYAM 32. SZÁM.

**Készül a Jupiter filmvállalat
első reprezentatív magyar filmje!**

Nagy művészek találkozója

**Régi
keringő**

The title 'Régi keringő' is written in a stylized, bold font. 'Régi' is in a blocky, outlined font with a grid pattern, while 'keringő' is in a cursive script. Below the text is a musical staff with a treble clef, a 3/4 time signature, and a double bar line at the end.

Irtta:

Barabás Pál

Zene:

Dolecskó Béla, Horváth Jenő

Rendezte:

Bánky Viktor

Főszereplők:

Szörényi Éva, Páger, Zsilley Margit,
Szilassy, Ajtay, Bilicsi, stb.

JUPITER FILMKERESKEDELMI RT.

Budapest, VIII. József-körút 26. Telefon: 13-13-01

„Émlékeznek-e még, hányszor telt meg a mozik pénztára, mikor az én filmjeimet pergették, amelyeket valamikor így hirdettek: **BALOGH FILM?**”

1941-1942

3 MAGYAR FILM

ÓPIUMKERINGŐ

Karády Katalin és Jávor Pál

izgalmas, érzelmes, szerelmes filmje.
Rendezte: **Balogh Béla**

NE KÉRDEZD, KI VOLTAM...

Karády Katalin B. Soós L.
Hosvay Katalin hatalmas, szívvel
telített filmje. Rendezte: **Balogh Béla**

ESKÜVŐ UTÁN (ÉJFÉLRE KIDERÜL)

Bulla Elma új filmje tele van titokkal,
rejtelemmel és egy ház lakóinak életébe
világít bele.

4

FRANCIA FILM

ALKONYAI

Az Academie Francaise aranykoszorús díjjal
jutalmazott műve. Főszereplők:
Raimu, Jacqueline Delubac

FEHÉR RABSZOLGANŐ

Milliók filmalkotás
Rendezte: **W. G. Pabst**
Főszereplő: **Vivian Romance**

A SORS BELESZÓL

A francia filmgyártás 1941-es produkciója
Főszereplők: **Raimu, Jules Berry,
Cécile Sorel**

A HÓHÉR KÖTELE

Izgalom, előkelőség, szépség. Főszereplők:
**Jacqueline Delubac, André
Luquet**

2

AMERIKAI FILM

RÉMÜLET AZ ALVILÁGBAN | A VASÖKLŰ KORMÁNYOS

A higanyvérű, acélöklű **Richard Talmadge** izgalmas kalandorfilmje

Magyar és külföldi egyfelvonásos kultúrfilmek

BALOGH FILM

VII., Erzsébet-körút 8. III. 2. Tel.: 220-038

FILMKAMARAI ES MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

III. ÉVFOLYAM, 32. SZÁM
BUDAPEST, 1941. AUGUSZTUS 9.

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:

ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő:

VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Bajza-utca 18.

Telefon: 220—855, 422—961

Postatakarékpénztári
csekk számla száma: 15.410

Kiadótulajdonos:

a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara

Felelős kiadó:

Lieber László dr.

Kiadóhivatali főnök:

Gyimesy Kásás Ernő

Előfizetési ár:

egy évre 30 pengő
fél „ 16 pengő

A szerkesztők címe:

Dr. ÁGOTAI GÉZA

Iroda: IX., Könyves Kálmán-körút 15

Telefon: 146—346

Lakás: XI., Fűrj-utca 4. T.: 257—036

VÁCZI DEZSŐ

Iroda: VIII., Sándor-tér 3. T.: 144—424,
144—425

Lakás: VIII., Üllői-út 42. T.: 136—386

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.
nyomdájában

Felelős üzemvezető: Schmaller János.

Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 14.

Telefon: 144—422, 144—423

TARTALOM:

A harmadik évad küszöbén	1
A francia filmipar újjáépítése: André Mercier	2
Igy is lehet filmet csinálni: Cserépy László	2
Változások az OMME vezetőségében Az Országos Mozgóképvizsgáló bizottsá- g hirdetménye	3
Budapestben lesz a III. Nemzeti Film- hét augusztus 15-től 21-ig	4
Kamara Visszapillantás az elmúlt évadra: Kádár Miklós	5
Az amerikai filmek számának csök- kentése	5
Befejezéshez közeledik a munka a harmadik magyar filmgyár telepén Délkelet filmgyártása	6
Új filmek: Egy vidám tragédia	7
Hotel Mimóza	7
A párba	7
Dalol az éjszaka	8
A filmművészet eszközei: Pacséry Agoston	9
Premierfilmszínházak műsora	9
Külföld	10
Műterem	10
Hírek	11
Híradók	11
Lapszemle	12
Filmcenzura	12
Hirdetők: Jupiter	1
Balogh	11
Agfa	6
Petsmann	8
Lohr	8
Kováts	III

MAGYAR FILM

A harmadik évad küszöbén

A harmadik szakmai évet kezdjük el a Filmkamara életrechívása óta. Az elmúlt két és fél év alatt gyökeresen megváltozott a bel- és külföldi piac helyzete. Megnövekedett országunkra nagyobb feladatok várnak az új Európában. A nagyobb feladatok betöltésében természetesen jelentősebb szerep jut a magyar filmszakmának is.

A közelmúltban újjáalakított Nemzetközi Filmkamara tagállamai között Németország és Olaszország után harmadik gyártó nemzetként hazánk sorakozik. Évi több mint száz film gyártásával ma Németország vezet Európában, míg a második helyet nyolcvanegynéhány filmjével Olaszország foglalja el. Magyarországon közel ötven filmet forgatnak a mai gyártási ütem mellett egy évben. A három ország évi termelésének tehát egyötödét a magyar műtermekben forgatják. A hűvösvölgyi Stár Filmgyár üzenetbe helyezésétől pedig a magyarországi termelés további fokozása várható.

Helyes fejlődésről azonban csak akkor beszélhetünk, ha a filmek száma mellett azok minősége is állandóan felfelé ível. A minőség emelkedése viszont nemcsak a munkatársak felkészültségétől és tehetségétől, hanem a nagyobb anyagi lehetőségektől is függ. A hazai piacon illetékesek rendelkezése biztosítja a magyar filmek állandóan emelkedő forgalmazását. Negyedről harmadra emelte legutóbb a belügyminiszter a magyar filmek bemutatásának kötelező arányszámát. Az elmúlt évadban kiadott engedélyeken felül elsősorban a hazatért országrészek jelentős moziparkja javítja számottevően a hazai forgalmazás eredményét.

Megváltozott a külföldi piac helyzete is. Az utolsó években kialakult külföldi értékesítést a háború átmenetileg megzavarta. A Nemzetközi Filmkamara feladata lesz az újjászervezendő európai filmpiacon biztosítani a gyártó nemzeteknek azt a helyet, amelyet megérdemelnek. Ha sikerül megvalósítani a Nemzetközi Filmkamara célkitűzéseit, a magyar filmek nemcsak az eddigi piacokon erősödnek meg, hanem kimagasló filmjeink megvethetik a lábukat olyan területeken is, amelyekre eddig nem jutottak el. Az európai filmgyártó nemzetek összefogása a kontinentális piac megszerzésén túlmenően a tengerentúli területek felé is irányul, amelyekkel szemben egységesen kívánja képviselni az európai filmgyártó nemzetek legjobb termékeit. A tengerentúli filmek európai forgalmazásának feltételül éppen a viszonyosságot állítja.

Azok a szűk korlátok, amelyek hangos filmgyártásunkat megindulásának első évtizedeiben fojtogatták, jórészt leomlottak. Olyan lehetőségek nyíltak meg az utolsó években, amelyekre azelőtt gondolni sem mertünk. Ezek a lehetőségek azonban csak akkor válnak filmgyártásunk javára, ha azokkal megfelelően élni is tudunk. Ne rontsuk le tehát arra nem való filmekkel a magyar filmkultúra hitelét a határokon túl, viszont áldozunk többet néhány kimagasló film készítésére, amelyekkel nyugodtan vehetünk részt egyelőre az európai, később talán a tengerentúli piacra szánt filmek versenyében. Bizunk abban, hogy a magyar filmgyártás, amely az elmúlt évtized mostoha viszonyai között lépésről-lépésre felküzdötte magát az utolsó évek színvonalára, hasonló rugalmasságról és életrevalóságról tesz tanúságot a jövőben is filmkultúránkra az új Európában váró hivatás betöltésében. Örömmel állapítjuk meg, hogy a közelmúltban történtek már kísérletek, amelyek nagyobb áldozattal a magyar gyártás átlagos színvonalát meghaladó, kiugró filmeket igyekeztek alkotni. Kívánjuk, koronázza siker ezeket a törekvéseket. Kövessék minél többen elismerésreméltó példájukat.

A francia filmipar ujjaépítése

A filmiparnak a mai társadalom keretében kettős szerep jut osztályrészül. Nemcsak fontos gazdasági tényező, hanem igen nagy hatóerejű politikai eszköz is. Ezért minden kormány, amely a nép magatartását „irányítóan” kívánja meghatározni, biztósítani fogja a maga irányzabó befolyását a filmtermelésre.

A francia kormány az elmúlt évadban követte más államok példáját és újjászervezte a francia filmipart, amivel ezt gyakorlatilag állami ellenőrzés alá helyezte. A filmipar állami ellenőrzésével Tixier-Vignancout befolyásos képviselőt bízta meg. Munkatársul Decarmoy áll mellette.

A francia filmipar ujjaépítése három működési területre tagozódik: a filmügy szakmabeli újjáalakítása, a filmipar szabályozása és a filmcenzúra átszervezése. A közreműködők karát a film terén állami ellenőrzés alatt álló önálló testületé építik ki. A külföldieket a filmipar minden fontos munkahelyéről kizárják. A francia filmipar szervezete elvileg azokat az alapvonalakat követi, amelyeket a francia kormány a francia iparágak állami felügyelet alatti újjászervezése számára megállapított. A francia filmipar élén, akár csak a legtöbb más gazdasági ágazat élén ez idő szerint egy vezető és felelős igazgató áll, akinek döntései ellen csak a felügyeletet gyakorló kormánybiztos emelhet vétőt. Az érdekelt képviselőiből alakított albizottságokat csak tanácsadói szerep illeti meg. A francia filmipar igazgatásának felelős állását Raoul Ploquin-nel töltötték be,

akit szakmai hozzáértése és a német filmiparral fenntartott különösen jó kapcsolatai emeltek a magas pozícióba. Tanácsadó szervként öt albizottság áll az igazgató alatt. Egy bizottság a technikai ipar számára, valamint a filmtermelők bizottsága, a filmközreműködők, a filmelosztók és exportőrök bizottsága és végül a mozgóképszínházak bizottsága. Ezeknek az albizottságoknak az összessége az igazgatóval együtt alkotja a francia filmipar szervezési bizottságát.

Az új szervezési bizottság szigorúan felülvizsgálja a francia filmtermelést. Mindenekelőtt a pénzügyi feltételeket kívánják a filmügyben tisztázni, hogy minden csalárd alapítást megakadályozzanak. Ellenőrzik a gyártások finanszírozását és csak olyan filmek forgatásának megkezdését fogják engedélyezni, amelyek elegendő pénzügyi alapját biztosították. A nagy filmek számát korlátozzák, ezzel szemben kiépitik az aktuális és ismeretterjesztő filmek ágazatát. A francia mozis műsorán jövőben már csak egy nagy film, ezzel szemben több kis film fog szerepelni. Ez minden komoly mozilátogató számára nyilván örömdetes újítás.

A filmgyártás ujjaépítésével karöltve jár az ellenőrzés igen tekintélyes kiterjesztése. Az új rend szerint nemcsak mint eddig elkészítés után kerülnek a filmek cenzura alá, hanem már a forgatókönyvet felülvizsgálják a cenzorok. Ily módon a cenzura már előre megismeri a film alapirányát. Elkészítés után másodszor is felülvizsgálják a filmet és ekkor kapja meg az engedélyt a nyilvános

bemutatásra. Ez alkalommal különbséget tesznek az ifjúság számára engedélyezhető filmek és a fiatalok számára tilos alkotások között. A filmipar irányvonalai közt hangsúlyozzák, hogy az új cenzurának nemcsak passzív jellege lesz, hanem a „termelők munkáját kívánja irányítani”. A cenzorok kollégiumába 12 személyt neveztek ki az érdekeltektől minisztériumokból.

A francia filmipar új szervezési bizottsága súlyos feladat előtt áll. Nemcsak arról van szó, hogy biztosítható a háborús vereség által megakasztott termelés újrarendezését, hogy megszervezhessék a rendkívüli anyagellátást és megvalósítható a termelések egészséges üzletmenetét, hanem ezenfelül megartassák a francia filme eddigi művészi színvonalán. Bizonyos visszások, különösen pénzügyi téren megnyilvánuló kuszált helyzet és a sztárrendszer túltengése ellenére, a francia filmipar élvonalon dolgozott Európában és elismerést aratott az egész világon. Kiváló rendezők és színészek felett rendelkezett. A munkatársak állománya az utóbbi időben jelentékenyen csökkent. A rendezők nagy része, mint Renoir, René Clair, Duvivier Hollywoodban dolgozik, mások mint külföldiek, nem szerepelhetnek. Minden akadály ellenére erőfeszítéseket tesznek a francia filmgyártás megindítására. A kevés forgatás most a francia Rivierán folyik, ahol a környezet alkalmas egy francia Hollywood teremtésére, ha a kellő anyagi eszközök rendelkezésre állnak. Egyelőre azonban csak szórványos kísérletekről szólnak a hírek, a folyamatos gyártás még nem indult meg.

ANDRÉ MERCIER

Igy is lehet filmet csinálni

Két hét az Ufával Szentbenedeken, és mellett. Egy nagyüzem apró tanulságai.

Irta:
CSERÉPY LÁSZLÓ

A gyorsvonat zakatolva fordul be az utolsó nagy kanyarodón, sísteregnek a fékek, a hosszú szerelvény csikorogva, kelleetlenül áll meg. Felvonul a pályaudvaron szokásos statisztéria, valahonnan elnyújtott kiáltás: Déées...

Negyvenkét ember rakodik ki lázasan egy másodosztályú kocsiból, lányok, fiúk ugranak le vidám nevetéssel: az UFA Röck Marika — filmjének balettje. Közöttük ott sürgő-forog féltő gondoskodással, mindennel törődve és mindent észre véve az ezüstös hajú, örökké mosolygó produkció-vezető: Max Pfeiffer.

Harminc „hordár” vonul fel. Öltöztetik: bocskor, viharvert szalmakalap, némi toprongy — és UFA karszalag... Ugyancsak karszalagot viselnek a rozszant konflisok rozszant kocsisai. A menet bevonul a városba, húsz kocsi csattog a rozsz

kövezeten — elől a vezetőség két ódon taxiban, melyeknek karosszériáját hol a bennülők, hol valami földöntúli hatalom tartja össze...

Montázs: bőrdöngők kikeresése, elhelyezkedés a szállodákban. Kivonul a szállodából, mivelhogy az tudományosan áll és Rovartani Intézetnek képzelet magát. Lakáscsúdulák. Barangolás a rozszant konflisokon. Végső elhelyezkedés. Átöltés. Este bécsiszelet, fröccsök. Cigányzene. Itt-ott pezsgő. „Ungarn ist so schön...”

*

Másnap megérkeznek a főszereplők és a „Stab”. Röck Marika férjével, Georg Jacoby rendezővel, Lucie Englisch — az örökké vidám bécsiek: Wolf Albach-Retty, Karl Rudolf és a felvételvező, Viktor Eisenbach. Itt van a „Kép” (Weihmayr) és a „hanq” (Ruhland), a mozgékony, találékony építész (Kettelhut), a gazdasági főnökség (Schott, Kraft) — szabók, fodrászok, beszerzők és kellékesek. 86 emberből áll az UFA expedíció — ehhez csatlakozik még négy magyar: Szentgyörgyi Imola, dr. Kauser István, Máriássy Félix és én.

Nyolcvanhat ember utazott 1500 kilométert, hogy megcsinálják a „külsőket”. Utilevek, be- és kiutazási engedélyek, deviza — rossz rá gondolni...

Harmadnap kézhezkapjuk az első diszpozíciót kézhezkapjuk az első tag. Hat-ven-öt-öt-dik forgatási nap. Szédülünk... Vigasztalásul közlik, hogy Leni Riefenstahl új filmjénél („Hegyek alján”) most tart a 250-ik forgatási napnál — másfél év alatt. Hát ez egy kicsit sok...

*

Reggel 6 óra. Kauser Pista szerzett két piros autóbust Kolozsvaról, azokkal megyünk több részletben Szentbenedekre, gróf Korniss Károly kastélyába — a helyszínre. Déstől 6 kilométer, félméteres gödrök az úton, használat előtt felrázódik az egész társaság...

De megéri. Gyönyörű a kastély, az egész környezet. Egy darab érintetlen mult.

Illetve csak érintetlennek látszik. Hetek óta dolgozik itt egy munkáscsapat. A hatalmas udvart planírozták, feltöltötték fekete és piros sakkal, sárga sóderrel — a falakat kijavították, a tetőket a régi, korhadat falépcsőket és folyosókat rendezték. Építettek, berendeztek, fúrtak, faragtak, szereltek — és most tisztá, rendes minden, felvételre készen áll az évszázados kastély...

Az egész javítgatási munka belekerült vagy 20.000 pengőbe. Nem sok. Mondjuk — egy százaléka a gyártásra előirányzott összegnek.

Változások az OMME vezetőségében?

Nagy feltűnést keltettek a szakmában azok a hírek, amelyek az Országos Magyar Mozgóképipari Egyesület vezetőségének lemondásáról terjedtek el. A hírek szerint az OMME köztisztviselőiben álló elnöke, Pogány Frigyes dr. és szaktudásáról ismert titkára: Erdélyi István dr. hagyják el sok év óta betöltött tisztségük helyét.

Mint ilyenkor szokás, a találgatások egész sora indult meg és a legkülönbözőbb magyarázatot igyekeztek adni az OMME két vezetőjének elhatározásához. Érthetetlennek tűnt fel ugyanis, hogy az OMME vezetőségének két kiváló tagja, akiknek személyéhez sokéves eredményes munka fűződik, váratlanul elhagyja azt a munkahelyet, amelyen közismert agilitással dolgoztak.

A kérdés helyes megvilágítása érdekében kívánatosnak látszik, hogy közelebbről ismertessük a lemondások hátterét.

Az OMME köztisztviselőiben és közszerepben álló elnöke, valamint fáradhatatlan és a szakmát kitűnően ismerő titkára a közelmúltban valóban elhatározták, hogy lemondanak évek óta betöltött tisztségükről. Elhatározásukra elsősorban az készítette az OMME két vezetőjét, hogy a múlt évad második felében a MMOE vezetőségével közösen kidolgozott szakmai szállítási és bérleti megállapodással szemben állónak ítélték a legújabb belügyminiszeri rendelet néhány sarkalatos rendelkezését és elkecsesítéssel hatott annak tudata, hogy

hosszú és fáradságos munkájuknak nem látták teljes eredményét. Hozzájárult elhatározásukhoz az a körülmény is, hogy a szakma kereskedelmi életében újabban elfoglalt pozíciójukon kifejtett munkásságukat összeférhetetlennek ítélték az OMME vezetőségében betöltött szerepükkel.

Az OMME elnöke, Pogány Frigyes dr. ny. h. államtitkár az elmondottak alapján tehát arra az elhatározásra jutott, hogy beadja lemondását. Az OMME vezető tagjainak kérésére azonban úgy határozott, hogy az e hó végén megtartandó OMME közgyűlésig vár lemondásával és a közgyűlés elé terjeszti lemondását.

Erdélyi István dr., az OMME titkára viszont határozottan lemondott tisztségéről és csupán arra vállalkozott, hogy átmenetileg, vagyis a közgyűlésig intézi az Egyesület hivatalos teendőit.

A közgyűlés dönt tehát az OMME két vezető tisztségviselőjének lemondása ügyében. Mindazok a kombinációk, melyek a szakmában az ismertetett személyi távozásokkal kapcsolatban elterjedtek, a közgyűlésig tárgytalanok.

A szakma két érdemes tagjáról és a szakmai életben fontos szerepet betöltő Egyesület vezetőségéről van szó. Kívánatos volna tehát mindkét szempontból minél előbb és minél megnyugtatóbban rendezni a kérdést, hogy a magyar filmkölcsonzési szakma egységesen vonulhasson fel az új évad nehéz feladatainak megoldásához.

Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság

hirdetménye a magyar játékfilmek
és rövidfilmek részesezési jegyei
ügyében

Szám: 280/1941. eln.

A 75.000/1940. B. M. sz. rendelet 4. §-ának (8) bekezdése alapján megállapítom, hogy a magyar játékfilm részesezési jegyekre egyenként Kettőezerhatszázkilencven (2790.-) pengő, míg a magyar rövidfilm részesezési jegyekre egyenként Egyszázhuszonnyolc (128.-) pengő 22 fillér esik.

Az igényjogosult, aki e hirdetmény közzétételét követő 90 napon belül a részesezési jegyére eső összeg felvételéért az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottságnál (Budapest IV., Eskü-tér 6. I.) nem jelentkezik, az a hivatkozott rendelet 4. §-ának (9) bekezdése értelmében igényét elveszti.

Budapest, 1941. évi augusztus hó 6-án.

Dr. Szöllőssy Alfréd s. k.
elnök
miniszeri tanácsos.

ÜZLETVEZETŐT KERES

vidéki mozgósínház. Jelentkezés:
Béke mozgó, Budapest, Szent László-
út 48., délután 5 órától.

Repes az ember filmes-szive, ha megnézi ezt a felszerelést. Hat darab óriási és vagy 10 közepes szeneslámpa, spottok légioja, kábelek — és kicsoda kábelek! — tömege — nem beszélve a hatalmas aggregátor teherautóról, — a kétkerekű pótkocsiba ügyesen beépített hangfelvevőről, a remek play-back asztalról, az állványra szerelt tükrökről, mozivásznon nagyságú fálylacról és minden egyébről.

Négy teherwaggonban jött a technikai felszerelés és a kellékek. Külön wagonokban a három Mária Terézia korabeli díszhintó. Berlinből.

Nézegetem ezt a felszerelést és enyhe rosszullet környékez: ha ez itt . . . mi lehet ott kinn? . . . Azután már nem nézegetek, rajzolok. Mert a fahrkocsit és a hozzávaló sineket muszáj lerajzolni. Egyszerű, fillérekből előállítható — és élvezet vele dolgozni.

Pethes Sanyi (kis szerepet játszik a filmen — könnyű az ilyen színészeknek, aki annyiféle nyelvet tud!) el is nevez „japán kémnek”. Hát igen. Kémkedtem. Rajzoltam. Es a rajzokat, a sinek és fahrkocsi pontos méreteit ezennel nyilvánosan felajánlom filmgyáraink üzemvezető mérnökeinek. Ingyen.

Autóbuszon és vonaton még vagy

100 ember érkezik. Statisztéria. Környékbeli szászok. Kosarakban, ládákban, bőröndökben hozzák gyönyörű népviseletük féltveőrzött darabjait.

A színészekkel, balettel együtt 150 ember mozog, táncol a kastélyudvaron. Meg se kottyan. De Jacoby ért hozzá: addig „alkotja a képet”, míg legalább háromszáznak látszik . . .

A szászok 3 napig maradnak. Egy részük a kastély egyik régi lovagtermében alszik, a többség lenn a városban, a gimnázium vaságyain. Fegyelmezett nép. Németek . . . Esti 1/210-kor Kauser Pista meg én vezetjük őket a főtéren keresztül a szállásukra. Pokoli kép: a csendes kisvárosban 70 ember, négyes sorokban, dörgő léptekkel, harsogó énekszóval — aludni megy a statisztéria . . .

*

Az utolsó (a hetvenötödik!) forgatási napon érdeklődöm a naplóvezető Friedrich kisasszonynál: vajha mennyi negatívot forgattak el eddig? Kicsit utánaszámol: 42.000 méter . . . Nem sok, mondja, mert Leni Riefenstahl . . . Mond egy számot. Nem merem leírni.

Aminthogy nem felejttem el Max

Pfeiffer nyugodt mosolyát, mikor 150 ember állt beöltözve — nem számítva a még 50 fónyi technikai személyzetet — az udvaron és reggel 9-kor vígasztalanul beborult. Minden perc ezrekbe kerül! Gondoltam és felnéztem az égre. És ő — a gyártásvezető! — mosolyogva mondta: „Ja . . . das ist eben so beim Film . . .”

Hát igen. Így is lehet filmet csinálni . . .

*

Ami egyáltalában nem jelenti azt, hogy mi anyagi képességeinkhez mérten gyengébb filmeket csinálunk. Sőt. (Ne vegye tőlem rossz néven az UFA ezt a „sőt”-öt . . .) Csak az ember úgy elálmodozik: mi volna egyszer ilyen felszereléssel, ennyi pénzből magyar filmet csinálni? . . .

Talán előállna az a furcsa eset, hogy nagyszemélyzetű külsőknél a borult idő láttára a rendező is, a gyártásvezető is csak mosolyogna . . . csak mosolyogna . . .

Egyelőre — azaz véglegesen — ne álmodozunk. Igyekezzünk csekély pengővel, tizenöt forgatási napon, nyolcezer méterből jó — és mindig jobb filmet csinálni.

„Fog ez menni.” Magyarok vagyunk . . .

Budapesten lesz a III. Nemzeti Filmhét aug. 15-től 21-ig

Afelől nem volt kétség, hogy az idén is megtartja nagy meetingjét a magyar filmársadalom a kétéves multra visszatekintő *Filmhét* alakjában, csupán az volt bizonytalan: hol fog lezajlani ez a hazai mozi és filmes összejövetel. A tradíció természetesen azt diktálta az első pillanatban, hogy az idei *III. Nemzeti Filmhét* is az I. és II. *Filmhét* színhelyén, *Lillafüreden* kell megtartani, ahová az első két *Filmhét* kapcsán olyan sok felejthetetlen emlék és komoly eredmény fűzi az egész szakmát. Sajnos, az időközben jelentősen megváltozott viszonyok, főleg a közlekedés terén beállott nehézségek miatt, el kellett vetni az eredeti elgondolást. Később olyan hírek is elterjedtek, hogy az 1941. évi *Filmhét* a nemrég visszatért Erdély fővárosában, *Kolozsvárott* fogjuk megtartani. Ez az ötlet nem valószínűsíthető meg a Lillafüreddel kapcsolatban fokozottabb mértékben fennálló okok miatt. Ezután született meg az a gondolat, hogy *Budapesten*, pontosabban: a *Margitszigeten* kell rendezni a *III. Filmhét*et, mert a fővárosnak ez a paradicsomi helye minden tekintetben kielégítően az igényeket és sikerrel kecsegtetne. A végén, bizonyos okoknál fogva, ez az ötlet is elvetődött és ismét Lillafüredet kolportáltuk. De most ezt is helyesbíteniünk kell és végül, mint végső döntést közöljük a szakmával, hogy az idei *III. Nemzeti Filmhét* — minden előző tervvel szemben — *Budapesten* tartjuk meg. A főváros központi fekvése, könnyű elérhetősége a mai viszonyok közepette az egyedüli hely, amely kényelmével, kultúrájával és számtalan lehetőségével egyenesen kínálkozik a *Filmhét* nagyszabású eseményének magábafoadására és lebonyolítására. A fővárosban élő és dolgozó kartársak valósággal örömmel fogadták az ötletet, hiszen az évad kezdetére eső *Filmhét*en az ezer szállal idekötött szakmabeliek majdnem képtelenek lettek volna hosszabb útra menni és egy álló hétig elmaradni dolguk és kötelezettségeik mellől. A vidéki

mozisok pedig, akik gyakori látogatói *Budapestnek* üzleti ügyekben, könnyen tudják majd összeegyeztetni hivatalos felutazásukat a fővárosba a *Filmhét*en történő részvétellel. Végül a külföldi vendégek is szívesebben és kényelmesebben utaznak a magyar fővárosba, mint valamelyik, *Budapesttől* távoleső helyre.

Szóval: a *III. Nemzeti Filmhét* *Budapesten* fog lezajlani *augusztus 15-től 21-ig*.

A *Filmhét* intézőbizottsága, amely a *Kamara* helyiségében tart permanenciát, időközben alapos részletességgel kidolgozta a hétnapos szakmai összejövetel programját, amelyet egy, a jövő héten összehívandó szakmaközi értekezleten terjeszt elő tárgyalás és elfogadás céljából. Ezen az értekezleten képviselteti magát az *Országos Nemzeti Filmbizottság*, az *OMME*, a *MMOE*, a *Hunnia Filmgyár*, a *Magyar Filmiroda* és azok a premierfilmszínházak, amelyekben az új magyar filmgyártási évad reprezentáns alkotásai kerülnek majd bemutatásra. A *Filmhét* tervei szerint ugyanis minden este más-más elsőhetes moziban vetítik vázsonra elsősorban a friss hazai vezetőfilmeket, valamint a német és olasz filmkultúra kiemelkedő termékeit. Délelőttöként is peregnék majd a filmek ezekben a premierszínházakban és pedig minden esetben két-két még meg nem jelent magyar újdonság.

Az idei *Filmhét* programja sem fogja nélkülözni a kongresszus keretében tartandó szakelőadásokat a filmkereskedelem, filmgyártás, filmművészet és filmszínházkultúra tekintetében. Az előadások javarésze természetesen magyarnyelvű lesz, de a *Filmhét* intézőbizottsága ígéretet kapott arról, hogy mind magyar, mind külföldi szakemberek idegennyelvű előadásokat is fognak tartani.

Mint két éven át, az idén is lesznek filmversenyek a *Filmhét* alkalmából és a választandó zsűri értékes díjakkal fogja jutalmazni az arra érdemes új magyar filmproduktumokat.

A külföld, azok az országok, amelyek kitárták kapuikat a magyar film előtt, nagy számban képviselteti magát az idei *Filmhét*en és az idegen vendégek számára a rendezőség látogatást arrazsál a magyar filmgyártelepekre.

Végül meg kell emlékeznünk a *Filmhét* műsorának arról a ma már szintén elmaradhatatlan figyelmességéről, hogy *Vácz*i Dezső szerkesztésében alkalmi újságot ad ki három nyelven (magyarul, németül és olaszul), amely három ízben jelenik meg és a *Filmhét*tel kapcsolatosan a leghitelesebb tájékoztatót nyújtja és friss híreket közöl.

Az eddigi tervek szerint a *III. Nemzeti Filmhét* még eseményesebbnek ígérkezik, mint az előző két esztendei és ezen az alapon meg vagyunk győződve róla, hogy a magyar mozi- és filmvilág idei nagy találkozója minden tekintetben emlékezetes, nagy sikert könyvelhet el.

A *Filmhét* állásáról, programjának újabb pontjairól, rendezőségének munkájáról most már hétről-hétre részletelesen be fogunk számolni.

HIVATALOS RÉSZ FILMKAMARA

BUDAPEST VI. BAJZA-UTCA 18.
TELEFON: 422-981, 220-855.

Rendelet a filmgyártó vállalatok számára a tagdíjak kezelése tárgyában

Kiss Ferenc miniszteri biztos a kamarai tagdíjak kezelése tárgyában új rendelkezést bocsátott ki. Tekintettel arra, hogy a kamarai tagdíjak szabályszerű levonásáért a mindenkor gyártásvezető felelős, a filmgyártó vállalatoknak megküldött levél szövegét az alábbiakban szöszterint közli a Filmkamara titkári hivatala.

A 6090—1938. M. E. sz. rendelet 60. §-ában foglaltak alapján a filmgyártó vállalatok által a filmgyártás előtt benyújtani kötelezett törzskari és szereplő-kimutatóval kapcsolatban a következőket rendelem el:

Mindkét kimutatáson a jövőben a megállapodás szerinti teljes illetmény (gázi) tüntetendő fel. Ennek az összegnek tehát a költségmegtérítést és ruhapénzt, valamint az esetleges egyéb költségeket is magába kell foglalnia. Evégből felhívom a filmgyártó vállalatokat, hogy a törzskari tagokkal, valamint a szereplőkkel kötött kamarai szerződéseket minden esetben legkésőbb a tagdíjelszámolás kapcsán bemutassák. A kamarai tagdíjakat a jövőben tehát a teljes összegű illetmény (gázi) után kell levonni, ami nem lehet kisebb, mint az Értelmisségi Munkanélküliség Ügyeinek Kormánybiztosához bejelentett összeg.

A költségmegtérítés összegének, úgyszintén a ruhapénznek és egyéb kiadásoknak levonását a Kamara eddig azért engedte meg, mert ezeket a kiadásokat tagdíjfizetéssel külön megterhelni nem akarta. Ezzel a kedvezményrel azonban egyes gyártó vállalatok súlyosan visszaéltek és a fenti kiadások címén olyan összegeket jelentettek be, amelyek a teljes illetménynek nem egyszer a felét is túlháldták. Ez a rendszer azonban egyébként is méltánytalan helyzetet teremtett a kisfizetésű gyártási alkalmazottakra és szereplőkre, minthogy ezek minden esetben a megállapodás szerinti teljes összeg után fizettek kamarai tagdíjat.

Felkérem tehát a filmgyártó vállalatokat, hogy a rendelkezéseimben foglaltak végrehajtása iránt a mindenkor gyártásvezető útján intézkedni szíveskedjenek, aki a rendelkezések szigorú betartásáért felelősséggel tartozik

Kiss Ferenc s. k.
miniszteri biztos

EGYETEMI KÉPZETTSÉGŰ

mozi-szakember évtizedekre rugó gyakorlattal üzemvezetői és gépkezelői igazolvánnyal, öskeresztény B. oszt. kamarai tag, állást változtatna.

Hacker Gyula, Körmeny.

A SZOLNOKI NEMZETI MOZGÓ- SZÍNHÁZ

teljes gép- (Telefongyári hangos) és egyéb berendezése minden felszereléssel eladó. Megtekinthető a helyszínen.

KÉT-HÁROMSZOBÁS IRODAHELYISÉGET

keresünk, lehetőleg főbérletit. *Duna* Filmértékesítő és Filmkölcsonzó kft.
Telefon: 225—040.

Visszapillantás az elmúlt évadra

Ismét befejeződött egy évad, az első, amelyik teljesen a háború idejére esik. Az 1939—40-es idény megkezdésekor ugyanis még hallgattak a fegyverek és az idény előkészítésének még semmi akadályra nem volt. A cégek jórészt filmjeik birtokában voltak és nyugodtan várták az elkövetkezendő évadot. A röviddel utóbb kitört háború azután, mint mindenütt, nálunk is alaposan megváltoztatta a filmpiac képét. Egy évvel ezelőtt, a most befejezett szezon kezdetén pedig a legteljesebb bizonytalanságban volt a szakma. Mindenki filmhiányról beszélt. Am az aggodalom felesleges volt. Szerencsésen befejeződött az 1940—41-es idény is, még pedig szép sikerrel, különös nehézség nélkül.

Ha összehasonlítjuk az idei szezon adatait a tavalyival, a következő képet kapjuk:

	1939/40			1940/41		
	I.	II.	össz.	I.	II.	össz.
Magyar	15	12	27	23	14	37
Külföldi	82	74	156	72	75	146
Összesen	97	86	183	94	75	183

Legfeltűnőbb, ami első pillanatra szemünkbe ötlök, hogy az idény ugyanannyi filmet mutatott be, mint tavaly. A filmhiány tehát nem következett be! A másik, nem kevésbé feltűnő és még örvedetesebb adat a magyar filmek számának emelkedése. A tíz filmre rugó többlet erős fejlődést jelent. Jövőre a pasaréti műterem üzembehelyezése és a magyar filmek százaléka-
nak emelése következtében még szebb eredményt várhatunk. Az amerikaiak száma a tavalyi szinten mozgott. A német filmek száma néhányval visszaesett. Ennek oka — bármily paradoxul hangzik is — abban rejlik, hogy a közönség egyre nagyobb számban látogatta a baráti Németország filmjeit. A német filmek ugyanis kevés kivétellel az *Uránia Filmszínház*-ban jelennek meg és mivel a nagyobb siker miatt tovább van egy-egy film műsoron, kevesebb film kerülhet egy évadban bemutatásra. A most induló szezonban azonban már nem kell ettől félni, hiszen a német filmek még egy bemutatásához jutnak. Kell is a német film a kieszonygati filmek pótlására. Az évközben megjelent ismeretes rendelt szerint tilos az angol film, így ezek eltűnnek (bár számuk úgy sem volt nagyon jelentős a magyar piacon), csökken az amerikaiak száma is és, mivel a francia gyártás megindulásának kérdése még mindig vajdudik, a francia filmet is csaknem teljesen nélkülözünk kell. Láthatjuk, hogy az elmúlt évben mennyire visszaesett a francia film. Viszont tavalyhoz képes erős emelkedést mutat az olasz filmek behozatala, de a jövőben ez a szám még jobban emelkedni fog.

Eddig a mennyiségről. Ha most már minőség szempontjából vizsgáljuk a befejezett évadot, örömmel tapasztalhatjuk, hogy régen volt ilyen sikeres idény. Öt-, hat-, hét-, sőt többhetes premiersorozatok bizonyítják, hogy minőségfilmekben sem szűkölködött az elmúlt filmszándék. Örömmel vesszük észre a magyar alkotásokat is azok között a filmek között, amelyek a legjobban vonzózták a közönséget. Az *Igen, vagy*

nem?, a *Dankó Pista*, a *Zárt tárgyalás*, a *Tóparti látomás*, az *András* sikere szemléltetően jelzik, hogy a magyar gyártás halad előre a minőségfilmek útján.

Már fentebb említettük, hogy a német filmeknek is egyre nagyobb a közönségük. Idén egész sereg olyan német film akadt, amelyik többheti siker után is csak kényszerűségből került le a bemutatatómútoráról. Elsősorban itt van a *Jud Süss*, amely az utóbbi évek legnagyobb német erkölcsi és anyagi sikere. De a *Kívánsághangverseny*, a *Madarász*, a *Bűvárhajók*, *nyugatra!*, valamint a háborús riportfilmek is mutatják a német filmgyártás erejét, amely a háború ellenére is fokozni tud mennyiségben, minőségben egyaránt.

A legnagyobb sikerű filmek között természetesen ott találjuk Hollywood termékeit is mindenféle műfajból: a legkönnyebb vígjátéktól kezdve a revűn, zenésfilmen, kalanddrámán, színműn, rajzfilmen keresztül a történelmi drámáig. (*Közbelép a feleségem*, *Igy élni jól*, *Broadway Melody 1940*, *Nem gyerekkjáték*, *Alipang*, *Stanley*, *Gulliver*, *Az asszony, az orvos és a harmadik*, *Szerelmem és vérpad*). Az évad legnagyobb sikereit a nagy művészi filmek érték el, még pedig irodalmi alkotások filmváltozataival. Ez a körülmény is bizonyítja, hogy a közönség a komoly művészetet keresi a filmen és nem pusztán szórakozni akar. Az ú. n. „bestsellerek” közül *Bromfield*, „*Arvaz Indiában*” *Du*

Maurier „*A Manderley ház asszonya*”, *Field* „*Egy asszony három élete*” című regényének filmváltozata tartotta hosszú hónapokig lázban a közönséget, míg a klasszikusok közül Victor Hugo „*Notre Dame de Paris*”-ának és *Maeterlinck* már klasszikusnak számító „*Kék madárjának*” sikere teszi hosszú időre emlékezetessé az 1940—41-es idényt.

Jó néhány év után először nem találjuk ott a legjobb filmek között a francia alkotásokat. Annak a néhány francia filmnek, amelyet még bemutattak, legnagyobb része ugyanis már régi alkotás és nem a francia gyártás első vonalából valók.

Örvedetes nyereségként könyveljük el viszont az olasz film nagybőrtékű bevonulását a magyar piacra. Bár még csak nyolc olasz filmet mutattak be az elmúlt évadban, máris komoly, művészi alkotásokat láttunk közöttük. Egy egészen nagy, felejthetetlen alkotást köszönhetünk az olasz filmművészetnek: az *Alcazar*-t. A többiek közül is az *Örök szerelem*, a *Salvator Rosa*, de különösen az *Amor az autóban* az átlag fölé emelkedett és csak a különböző kedvezőtlen körülmények (korai, illetőleg késői dátum, a közönségnek az újtól való idegenkedése) miatt nem részesültek olyan fogadtatásban, amelyet minőségük szerint érdemeltek volna.

Mindent egybevetve; sikeres évad áll a hátunk mögött. A magyar filmek számának örvedetes emelkedése, a filmhiány elkerülése, nagyszámú, ritkán látott művészi alkotás teszik emlékeztessé a lezajlott 1940—41-es idényt.

KADÁR MIKLÓS

Az amerikai filmek számának csökkentése

A hírek szerint az 1941—42- évad számára 46 amerikai játékfilm kerülhet forgalomba, amelyből 20-at az amerikai cégek, 26-ot pedig a magyar filmgyártókölcsönzők jelenthetnek meg. A korábban forgalomba került amerikai filmeknek pedig átmenetileg 40%-a, később pedig 20%-a maradhat forgalomba. A forgalomból bevonásra kerülő 60%-ot, vagyis összesen kb. több mint 200 ame-

rikai filmet a kölcsönvállalatok már ki is választották, minek alapján a kiválasztott filmek a most induló évadban már nem szerepelnek a mozik műsora. Az idény végére, mint említettük, még további csökkentéssel kell számolnia a szakmának.

Az erre az évadra forgalomba hozható 46 új amerikai film mellett tehát szám szerint kb. 100 amerikai film marad egyelőre forgalomban, amelynek a felét fogják a szezon végéig csökkenteni.

Ha az első pillanatban úgyis tűnik, hogy a forgalomból bevont amerikai filmek a mozik műsora a filmhiány árnyékát vetik előre, ez csak látszólagos, mert hisz a szakma évi filmszükséglete kb. 200 film, amelynek egynegyedét a magyar filmek közelítik meg, a többi pedig a még mindig szép számban megmaradt amerikai filmek és az egyre nagyobb tért hódító német, valamint olasz filmek, továbbá a még forgalomban lévő francia filmek és esetleg más országokból bejövő néhány film bőven fedezi.

Az állandóan hullámzó szakmai életben természetesen a jövő évadra ennek a kérdésnek a valószínű újarendezése válik majd szükségessé.

MAGYAR MOZGÓFÉNYKÉPGÉPKEZELŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

mint az állami munkaközvetítő-hivatal hat. eng. megbízottja

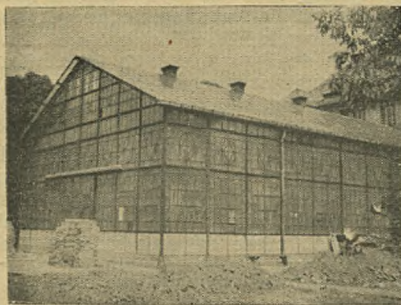
DIJTALANUL KÖZVETIT SZAKAVATOTT GÉPESZEKET

állandó alkalmazásra és kisegítősekre úgy helyben, mint vidéken. Budapest, VIII., Népszínház-u. 19.

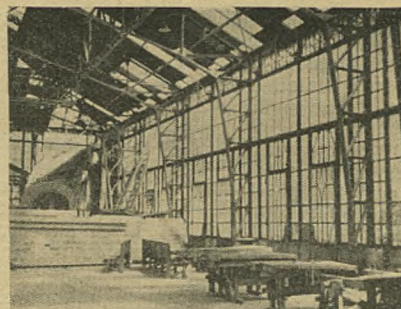
Telefon: 337—598.

Hivatalos órák: 2—4-ig.

Befejezéshez közeledik a munka a harmadik magyar filmgyár telepén, a Pasaréten

A Star Filmgyár régi üvegeterme

A Star Filmgyár műtermének belseje

Folyik a munka Star Filmgyár telepén

Délkelet filmgyártása

A fokozatos változás, amely az európai filmpiacon a háború következtében végbemegy, serkentőleg hat a nemzeti filmgyártások fejlődésére. A nyugati filmek mind erősebb kiesését pótolni kell s ezért más európai gyártó nemzeteken kívül, a legtöbb országban megkezdődött a saját gyártás. Az évtizedes gyártásra visszatekintő Németország, Olaszország, Magyarország és Svédország filmtermelésén kívül Svájc készít évente néhány filmet, valamint a polgárháborúból magáhozvett Spanyolország, továbbá Finnország nemzeti gyártása halad rohamosan előre. Angliát nem számítva, Európa többi területén ma már mondhatni német irányítás, vagy befolyás érvényesül a filmgyártásban. Délkelet-Európában, vagyis a Balkánon, továbbá Törökországban az utóbbi években szintén megindult a saját gyártás. A háború keresztül húzta azokat a gyártási terveket, amelyeket Jugoszlávia éppen a háború kitörése előtt akart megkezdni, valamint új helyzetet teremtett Görögországban is. Romániában, Bulgáriában és Törökországban viszont megindult a gyártás.

Romániában Besszarábia és Bukovina nélkül 13 millió lakos él, amelyre kerekén 250.000 mozi esik. Ezek a mozik sem játszanak mind minden nap. A legutóbb Szovjetországhoz csatolt Bukovina és Besszarábia területein, amelyeket az elmúlt hetekben szabadítottak fel a német támogatással harcoló csapatok, kerekén 3 millió ember él és 35 mozgóképszínház működött azelőtt.

A német befolyás hatására 1941 május 1-re megszüntették Romániában a

kétszláger rendszert. Azóta minden mozgóképszínház köteles minden műsorán egy játékfilmet, azonkívül 1 kultúrfilmet és egy híradót bemutatni. Ennek következtében a kölcsönzők a játékfilmeket midig rövidfilmek kíséretében helyezik el. Romániában a fővárosban és a legnagyobb városokban 200—250 filmet mutatnak be évente, míg a kisebb városokban 100—160 és a legkisebb városokban, ahol még mozi működik, 50 és 100 között játszanak. Ennek kövekeztében a filmek forgalmazása nem rentábilis.

A kiesz nyugateurópai filmek helyére mind erősebben lépnek német játékfilmek és rövidfilmek. Emellett a német híradó is majdnem minden mozi-ban bemutatásra kerül. Megjelenik kéthetenként román híradó is kb. 350 m hosszúságban. A román híradónak a *Deutsche Wochenschau*-val kötött megállapodása szerint szeptember 15-e után egyesítik a román híradót a német híradó külföldi kiadásával.

A román filmgyártás egyébként a propagandaminisztérium filmosztályának irányítása mellett működik, amelyhez tartoznak még a moziügyek, a forgalmazásiügyek, a filmcenzura és a filmpropaganda. A román gyártás fokozása céljából megalakították a *Nemzeti Filmirodát*, amelynek igazgatóságában helyet foglal a propagandaosztály vezetője is. A híradón és kultúrfilmeken kívül játékfilmek gyártását is célul tűzte ki az *Iroda*, amely 1938-ban épült és kisebbmértetű műteremben dolgozik. Eddig csak híradókat és rövidfilmeket gyártottak, valamint külföldi filmeket szinkronizáltak román nyelv-

re. A propagandaminisztérium elképzelése szerint azonban, mielőtt a háború megengedi, játékfilmgyártásra is áttérnek, sőt gondolnak német-román közös gyártásra is.

Bulgáriában a multban saját gyártásról alig lehetett beszélni, néhány rövidfilm és kultúrfilm volt a gyártásuk. A közelmultban elkészült a *Győztek* című egész estét betöltő film, amely Bulgária hadseregének a világháborúban kifejtett szerepével foglalkozik. A hazafias filmet sikeresen mutatták be a főváros mozik.

Romániához hasonlóan itt is a propagandaminisztérium irányítja a filmügyeket. Az első két rövid filmjük Dobrudzsa és Morávia megszállásával foglalkozik.

Törökországban hosszabb multra tekint vissza a filmgyártás. A közel 500 moziból álló filmparkra dolgozó török gyártás nyolc évvel ezelőtt indult meg. Konstantinápolyban, a török filmszakma központjában, 3 műteremben forgatnak. Az utóbbi években évente 10 filmet forgattak 150—200.000 pengős költségvetéssel. A filmek forogatókönyvét rendszerint a modern török életből merítik és csak kivételesen nyúlnak vissza, századeleji, vagy multszázadbéli tárgyakhoz, amikor is mint a mult emlékéit tárgyalják a fátyol stb. korát. Egyébként Törökországban, — éppúgy, mint Bulgáriában —, a német filmek lépnek a korábban forgalmazott nyugati filmek helyére. Törökországban a mostani évadban a jelentések szerint 40 német filmet forgalmaznak szemben a multtal, amikor alig kerültek német filmek bemutatásra.

Nyersfilm

ÚJ FILMEK

Egy vidám tragédia

(Drôle de Drame)

Rendezte: Marcel Carné

Főszereplők: Françoise Rosay, Louis Jouvet, Michel Simon

Beszél: Franciál

Magyar szöveg: Lajthay Károly

Hossza: 2724 méter

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: Atelier

Bemutatta: City, július 31.

*

Sokan vannak, akik azt hiszik, hogy a detektívregények és a hozzá hasonló ponyvairodalom jótélmény az egyszerű emberek számára, mert a sok napi munka és gond között izgalmat, gyors és olcsó szórakozást szerez. Más volt a véleménye Soper tanár úrnak, aki elhatározta, hogy író hadjáratot kezd a ponyvairodalom ellen. Londonban előadást hirdet. Soper különösen kikelt Felix Chapel ellen, aki rengeteg detektívregény szerzője, nemrégiben is a Mintabűnügy című bűnügyi ponyvaregénye nagy feltűnést keltett. A szerző azonban ismeretlen, senki nem tud róla semmit, még a saját kiadója is csak posta útján érintkezik vele. A félelmetes bűnügyi regények szerzője nem más, mint Molyneux, egy nagyon csendes és feleségének papucs-kormányát alatt nyögő botanikus, véletlenül éppen Soper tanár unokaöccse. A tanárról kevesen tudják, hogy a propagandánál csak egyet szeret jobban: a hasát. Egy inyenfalatért még az unalmas Molyneux-ékhez is hajlandó elmenni. Be is mondja magát vacsorára, amit Molyneux, alias Felix Chapel örömmel vesz tudomásul. Meg is érkezik a botanikus házába, ahol bizony baj van. Molyneux felesége összeveszett a személyzetével, a szakácsné faképnél hagyta s így kénytelenek ahhoz a hazugsághoz folyamodni, hogy Molyneux felesége elutazott. Így majd Molyneuxné fog főzni és Éva, a titkár nő felszolgálni, mint szobalány. A vacsora alatt különböző jelekből a tanár gyanút fog, a véletlenek összejátszása azt a képet mutatja, mintha Molyneux azért titkolózna, mert állítólag elutazott feleségét eltette láb alól. A tanár ehát makacsul ragaszkodik ahhoz, hogy megvárja Molyneuxné hazatérését. A házigazda, aki regényeiben meg tudta oldani a rejtélyeket, most elég hülyén viselkedik és feleségével együtt megszökik a házból. A tanár csak Molyneuxt látja kisonni, biztos a büntetésben és fellármázza a rendőrséget. A detektívek nyomozás közben tüstént és bölcsen megállapítják a büntettet és pedig a kegyetlen gyilkosságot. Nem lehetett más Molyneuxné gyilkosa, mint a férj, akinek Éva titkár nő és udvarlója, a tejesfiú voltak bűntársai. Éva megszökik, Bilyt pedig elfogják. A nyomozás teljes erővel folyik: ahol nincs bűn, ott bizonyíték is akad bőven. Bonyodalom bonyodalom után következnek. Egyik humoros helyzet tisztázza a másikat, egyik logikus következtetés összezavarja az előzőt. Senki sem ismeri ki magát az egész bonyolult ügyben, ahol nyomozás volt nyom nélkül, bűnyű volt bűn nélkül, az egész egy kedves, ártalmatlan paródia, amelyben végül mindenki a megérdemelt nyugalomhoz jut. Még a rendőrség is meg lehet elégedve, mert ő legalább a régen keresett

Krampot fogja el. Így lesz a vérszomjastnak indult históriából „egy vidám tragédia“.

*

A jólsikerült detektívregényparódia egészében az amerikai burleszkre emlékeztet, részleteiben azonban a francia szellemiség bélyegé tvisseli. Minden, alak mintha egy detektívregény lapjaiból lépett volna ki, hogy kigúnyolja önmagát és magán keresztül a műfajt. A színészek seholsem lépték át azt a határt, amely a merész karrikatúrát a nevetséges túlzástól elválasztja. A filmen — részben a vaskos helyzetkomikumokon, részben a finoman szellemes és találó jellemzéseken — állandóan lehet nevetni és ez a legfontosabb.

K. M.

Hotel Mimóza

Rendezte: Jaques Feyder

Főszereplők: Françoise Rosay, Lise Dalamare, Arletty, Alerme

Beszél: franciál

Magyar szöveg: Pécsey László

Hossza: 2594 méter

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: Modern

Bemutatta: Forum, augusztus 4.

*

Gaston Noblet és felesége: Louise tulajdonosai a montecarlói Hotel Mimózának. Gyermekeiként lévén egy börtönre ítélte embernek Pierre nevű kisfiát veszik magukhoz. A gyermeket sok szeretettel és gondjával nevelik. A kis Pierre első áldozása napján megjelenik a börtönből kiszabadult apa és magával viszi a gyermeket. Múlnak az évek, Pierre felnőtt és Párisba kerül. Rossz társaságba keveredik munkakerülő és játékos lesz, egyre lejjebb züllik a lejtőn. Nobletné meglátogatja Pierret Párisban. Megdöbbenve látja, hogy nevelt fia milyen rossz környezetben él. A fiút meg akarja menteni és elviszi magával Montecarlóba. Itt Nobleték állást szereznek Pierrenek, aki teljesen megjavul. Egy napon azonban Pierre levelet kap régi szerelmétől: Nellytől aki hozzá akar jönni és utiköltségre 5000 frankot kér. Pierre nevelőanyjához fordul a pénzért, ez azonban a kérést megtagadja. Pierreben olyan erős a Nelly iránti szerelem, hogy bűnös úton is meg akarja a pénzt szerezni. Feltöri nevelőanyja szekrényét. Louise tetten éri Pierret, mikor azonban látja, hogy a fiú még bűnre is hajlandó, hogy szerelmével együtt lehessen, odaadja Pierrenek a pénzt. Nelly megérkezik a Hotel Mimózába. A Noblet-házaspár szeretettel fogadja Pierre kedvéért. Nelly azonban Montecarlóban is tovább folytatja könnyelmű életét. Viselkedése felkelti Pierre féltékenységét. Nevelőanyja is igyekszik Pierret meggyőzni, hogy Nelly méltatlan szerelmére és őt tönkre fogja tenni. Pierre egy napon üzleti ügyben Biarritzba utazik és ott főnöke részére 80.000 frankot inkasszál. Hazajövet újból megkísérli a játék ördöge. A

kaszinóban a 80.000 frankot ruletten elveszti. Pierre hazamegy és nevelőanyjának mindent bevall. Louise igyekszik a fiút megnyugtanni és vállalkozik a pénz megszerzésére. Mikor azonban Pierre megtudja, hogy Nelly az ő távollétében egy más férfivel végleg elment, kétségbeesik. Louise a játékkaszinóban próbálkozik. El is éri őt a kezdő játékosok szerencséje: olyan nagy összeget nyer ruletten hogy abból a Pierre által elvesztett pénzt könnyen pótolhatja. Boldogan siet haza, hogy közölje az örömhírt. Pierre azonban, aki Nelly elvesztése miatti fájdalommal megmérgezte magát, már haldoklik és nevelőanyja karjai között — még utójára is nevét suttogva — meghal.

*

A korábbi francia filmgyártás egyik annakidején kétségkívül értékes darabja, amelynek egyes jelenetei azonban ma már, évek múlva, a filmtechnika és a divat fejlődése, változása következtében, többször mosolyt váltanak ki belőlünk. A probléma lebilincselően érdekes, Françoise Rosay játéka, mint minden alkalommal, ezúttal is meglepően szuggesztív és kiforrott.

V. D.

A párbaj

(Coup de feu)

Irta: Alexander Puskin

Rendezte: René Barberis

Főszereplők: Mireille Balin, Raymond Rouleau, Aimé Clariond, Givette Leclerc

Beszél: franciál

Magyar szöveg: Lajthay Károly

Hossza: 1747 méter

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: Filmértékesítő

Bemutatta: Décsi, augusztus 7

*

Egy eldugott kis garnizonban ott ahol túlságosan belelátnak egymás életébe az emberek, él Mahringer, a fiatal, gazdag bankár. Szerelmének történetéről, csalódásáról, szomorú naplót ír. Mahringer szerelmes volt egy kedves bécsi kis nőbe, Lisába, aki bizony nem öszinteséggel viszonozta Mahringer érzelmeit. Titokban Glombinszky hadnaggal kezdett futó és regényes szerelmet. Mahringer, mint naplójában írja, párbajra hívta Glombinszkyt, aki azonban meg akart kegyelmezni Mahringernek és midőn a párbaj alkalmával lőnie kellett volna Mahringerre, nemcsak nem él a lövés jogával, hanem egykedvűen ügvet sem vetett Mahringerre nem törődött vele, hogy a civil Mahringer lő-e felé vagy sem. A híu Mahringer a nő miatt is és e sértő fölénykedés miatt is, örök bosszút esküszik Glombinszky ellen. Megüzenni neki, hogy akkor fog élni a lövés jogával, akkor fog vele párbajozni, amikor a legboldogabb lesz. Ennek a bosszúnak áldozza életét. Addig utazik Európa egyik nagy városából a másikba, amíg rá nem bukkan a montecarlói játékkaszinóban Ispolska grófnőre. A szép grófnő mindenét elvesztette. A grófnő besurran Mahringer szobájába, hogy pénzt megkaparintsa. Mahringer rajtakapja, de nem jelenti fel, hanem eszközevé aljasítja. A gyönyörű nőt titokban összehozza Glombinszkyval és csak arra vár, hogy a lobogó vérű fiatalember beleszeressen a szépséges grófnőbe. Számításában nem csalódott. Gyönyörű, igaz, mély szerelem fejlődik ki a két fiatal teremtés között. Vilma Ispolska grófnő és Stany Glombinszky elhatározták, hogy örökre egymásé lesznek. Stany szabadságot kér és Vilmával együtt a hegyekbe megy, kiél-

Komoly, szolid urinó jobb mozihoz
**BÜFFÉHEZ, RÜHATÁRHOZ,
JEGYSZEDŐNEK**

ajánlkozik, vidékre is.

Címe:

Kompóthy Józsefné Vámbéri Mária,

Bpest, VII., Csepreghy-u. 62/b. f. 4.

vezni az élet minden napsugaras boldogságát. Egy kis vadászakban élnek, örülnek a jövőnek, mikor mint a végzet, megjelenik Mahringer bankár. Glombinszky nem tudja, hogy Mahringer ismeri Vilmát és természetesen tudja, hogy egy párbajjal tartozik Mahringernek. Vilma véletlenül megtudja Mahringer követelésének célját. Minden idegszálával félti szerelmét és midőn a két férfi hajnalban a közeli erdő egy tisztásán megjelenik, hogy a régebben abbahagyott párbajt lebonyolítsák, váratlanul megjelenik Vilma és szemébe vágja Mahringernek a fordorlatos cselekedetét és bevallja Stannak, hogy milyen aljas eszközül adta oda magát. Mindezt azonban már akkor, amidőn eldördül Mahringer lövése. A lovás Stany karját találta, aki csak könnyebben sebesült meg. Mahringer látja hogy esztelen és értelmetlen bosszújával igaz szerelmeseiket választana szét sok szerencsét kívánva elballag egy elmúlt szerelem és egy elpárolgott bosszú lehangelő, fanyar ízével.

A franciák nagy előszeretettel nyúlnak orosz írók munkáihoz. Most Puskin egy remek novelláját ültették át filmre. Az emberi lélek mélységeibe hatoló történetben minuen kellék megvan ahhoz hogy egészen nagy filmet készítsenek belőle. A rendező azonban nem tudta mindenütt a filmszerűség eszközeivel felszínre hozni a novella értékeit. Így is mást, többet kapunk, mint a sablonos filmtörténetekben. A főszereplők, akik közül Mireille Balin tetszett legjobban, mindent megtesznek a siker érdekében. K. M.

Dalol az éjszaka

(Moulin Rouge)

Irta: Yves Mirande és André Hugon
Rendezte: André Hugon
Zene: George Van Parys

Főszereplők: René Dary, Lucien Barane,
Piceore Larquey, Geneviève Callix
Beszél: franciául

Magyar szöveg: Kolczonay Ervin dr.
Hossza: 2312 méter
Cenzura: aluli
Kölcsönző: Mester

Bemutatta: Radius, augusztus 7.

*

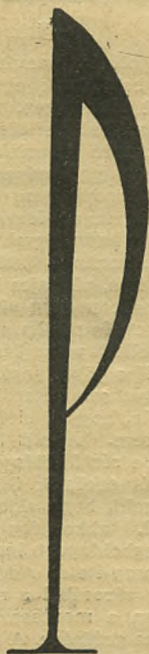
Lequerec, a fiatal és nagyraihatótt énekes, korgó gyomorral borotvátlanul, próbát énekel a Moulin Rouge színpadán, persze siker nélkül. Kővér barátjával Loiseauval reménytelenül róják Páris utcáit, míg végre Davin, Lequerec barátja ajánlólevelet ad egy vállalathoz, amelynél nagy befolyása van. A két éhes bohém csak az ajtó előtt tudja meg, hogy tulajdonképpen egy temetkezési vállalathoz kerültek — üzletszerű ügynököknek. Lequerec első megbízása abból áll, hogy várja ki egy százhet éves, súlyosan beteg háztulajdonos halálát és igyekezzék a megbízást a vállalat számára megszerezni. Mialatt versenytársai a szembenlévő kávéházban az öreg háztulajdonos halálára várnak, Lequerec a házmesterék szöke lányával, Luluval beszélget. Iamar megbarátkoznak. Mikor azután a háztulajdonos búcsút mond a földi létnek, Lequerecet végleg elhagyja bátorsága és dolgavegzetlenül távozik. Ujra Davint keresi fel, s szerencséjére éppen akkor kopogtat be Davinnál gróf Colorado egy nemzetközi szélhámos, akit már a rendőrség is keres és most olyan forró lett lába alatt a föld, hogy sürgősen Amerikába utazik. Davin, aki minderről semmit sem tud, mély meghajlással veszi át a gróftól a megbízást, szerezzen műkinccsekkel teli palotája számára egy megbízható őrt. Az illető ott lakhat és havi 1500 franc tiszteletdíjat kap. Lequerec és Loiseau boldogan kezdik meg az új életet. Amikor azután arról értesülnek hogy Lequerec első megbízása, hála Lulu közbenjárásának, sikert és 7700 franc jutalékot hozott, ennek öröme Luluval a „French cancan” című mulatóhelyre mennek. Lequerec jókedvében énekel és a mulató közönsége elragadtatással tapsol az új, nagyszerű énekesnek. A Moulin Rouge igazgatója és csillaga, Eva is hallják az új énekest és szívesen szerződtetnek. Lequerec próbafellépése fényes sikert hoz, csak az a baj, hogy ezalatt az igazgató a rendőrség fogdájában ül. A tulbuzgó detektívek ugyanis letartóztatták a grófnak vélt igazgatót. Ez végre kiszabadul a fogdából és a detektívek kíséretében a színházba megy, hogy ott elfogják — Lequerecet. A detektívfőnök ugyanis most

az énekest tartja Colorado grófnak. A detektívek a színpadon kergetik Lequerec-et, akinek azonban sikerül egérutat nyernie. Közben végre kiderül az énekes ártatlansága is; az új énekes, akit helyette akartak szerződtetni, csúfosan megbukik; Eva mégis csak kieroszakolja Lequerec szerződtetését. Az új énekes fellép, tomboló siker fogadja és Lulu most már megtalálhatja a híres színész oldalán a boldogságát.

*

René Daryt, az új francia film főszereplőjét, mint második Chevaliert emlegetik. Valóban, külsőben is, játékmódorban is hasonlít a nagy párisi énekesre és, ha most még nem is éri el mindenben, az adottságai megvannak hozzá, hogy második Chevalier váljék belőle. Maga a film inkább csak keret, hogy René Dary játéka, de főleg énektudását csillogtathassa. Van Parys néhány kitünő zeneszáma teszi élvezetesebbé a könnyű szórakozást, amelyet a film nyújt. K. M.

Mutációk Főcimek Előzetesek Plakátok

PETSMAN

VII., Rottenbiller - u. 19.

Tel.: 425-127.

Csillaghegy: 163-429.

Most került piacra

Lohr Ferenc

egyedülálló szakkönyve:

Királyi Magyar Természettudományi Társulat

Kapható:

az Egyetemi Nyomda könyvesboltjában, IV., Kossuth Lajos-utca 18.

és minden könykereskedésben

Ára 10 pengő.

A filmművészet eszközei

(6. A filmhang)

Írta:

PACSÉRY ÁGOSTON

(Folytatás)

A zene és a film kapcsolata már a némafilm első idejében jelentkezett. Amikor a film technikailag tökéletesedni kezdett, a zenét a film meséjéhez kezdték idomítani. Először általános zenetétel, később már hangulati aláfestések kezdtek jelentkezni. Így aztán mind nagyobb és nagyobb zenekarok foglaltak helyet a moziban. Nevük karmesterek kerültek a nagyobb moziki zenekarának élére és ezek már művészi muzsikát produkáltak. A némafilm vége felé érvelések hangzottak el, hogy a film meséjéhez önálló muzsikát kell írni. Ezt a direkt-zenét úgy képzelték el, hogy értelmileg és érzelmileg kövesse a drámát. Ez volt az első felismerése annak, hogy a filmjártékhoz elengedhetetlennek érezték a hangot. A törekvések nem valósultak meg, mert helytelen szemléletből indultak ki. Közben előlépett a beszélőfilm. Mindenesetre nagyon üdvös volt, hogy a némafilmhez nem írtak direkt-zenét. A direkt-zene ugyanis abszurdum, mert a film vizuális formája önálló és így nem léphet egy nevezőre a zenével. Sajnos, a beszéddel megtették ezt és látjuk az eredményt: a színpadi előadások másolatát. Ha a direkt-zenét megvalósították volna, akkor nem filmjárték, hanem valami más, általunk még nem ismert műfaj keletkezett volna. Mint ahogyan az opera nem színpad, csak annak egyes eszközeit használja fel, éppen úgy a film nem zenei előadás, hanem vizuális kifejezés. A zene csak egyetlen módon követheti a filmjártékot, ha a film művészi törvényeit szem előtt kívánja tartani. És pedig: a képek ritmusa, tempója és dinamikája az a tartalmi keret, amelyben a zene követheti a lepergő képeket. Itt nem csupán azt értjük ritmus alatt, ami szabályosan tagolt, hanem azt is, ami dallamos lüktetés is. A tempóban az időmértékben túl, a mozgás menetét, gyorsulását és lassulását is érzékelni kívánjuk. Ugyancsak némileg átvitt értelemben használjuk a dinamikus kifejezést is: nem csak a belsőleg ható erőt, hanem a zene és a képek lágyságának, illetve erejének modulációit is ebbe a szóba foglaljuk. Ha tehát a ritmus, tempó és dinamika fogalmait a fenti értelmezésben használjuk, akkor világos a tétel maga. A filmzene csupán az egymáshoz való tartozottságban követheti a képeket. Ez a felismerés magyarázza meg a filmoperettek sikerét is. A könnyű muzsika nem kíván elmélyülést. Ugyanakkor a komoly zenét csak illusztrálhatja a kép. A filmzene tehát nem lehet mélyen érzelmi és értelmi (programmszerű), hanem csupán dekoratív jellegű.

Hasonló következtetés vonható le az emberi beszéddel kapcsolatosan is. A beszéd, mint önálló forma a színpadon lényeg és közvetlenül ható. A vizuálitást azonban csak kísérheti, de nem fejezheti ki, mert akkor a film nem lesz egyéb, mint illusztráció, még pedig rossz illusztráció. Minden olyan törek-

vés tehát, amely ezen a kereten túl igyekszik kifejezésre jutni, ismét hamis irányba tereli a film művészetét. Az emberi beszéd mindig akkor hat helyesen, ha közvetlen úton fejez ki valamit. A rádióelőadások annak ellenére, hogy ma már megszokta őket a közönség, feltétlenül hiányosak, amit az bizonyít legjobban, hogy ha valaki rádióelőadást hallgat, akkor nézi a gépet. Ennek oka abban keresendő, hogy a látás érzéke nem elégül ki. A rádióstúdiók az egész világon lázasan keresik az új, jó hangjátékokat. Pedig jó hangjátékok alapjában véve nincsenek is, mert nélkülözik az egyéb érzékek kielégítését. Amíg a rádió általánosan hozzáférhetővé nem teszi a televíziót, addig előadásai nem lesznek sem tökéletesek, sem hiánytalanok, sem pedig esztétikailag levezethetők. A beszéd önmagában nem kifejező forma, mert ha az volna, a játékos ösztön nem a színpadon talált volna utat, hanem valami másban. Ezt tökéletesen bizonyítja a gramofon. A prózai lemezeket a közönség egyszerűen nem vásárolja meg. Hiába próbálkozott vele a lemezgyár! Eneket és zenét annál inkább keres. A zene a legtökéletesebb érzelmi

művészet és éppen ezért önmagában is fennálló. Az emberi beszéd azonban érzések és gondolatok közvetítésére szolgál és így emberi lény nélkül nem teljes. Amint láttuk viszont: a filmen lepergő játék hang nélkül nem fejezhet ki tökéletesen.

A fotográfált hang, mely a beszélőfilm szellemes megoldása, dr. Lee De Forest találmánya. Számtalan megoldás van, de a lényeg ugyanaz.

A beszélőfilmre a filmtöke soha nem tapasztalt mohósággal vetette magát. Sztárokat emelt és buktatott. Ezzel bizonyította, hogy a sztár nem a közönségtől, hanem teljesen a tőkétől függő. A beszélőfilm hangjával először nagyon visszaélték. Kizárólag a színpad fotográfikus másolatát adták, csak jó néhány év után jelentkezett a hanggal kapcsolatos vizuális kifejezés keresése. Ezeket a törekvéseket először a németek valósították meg.

Sajnos, megint a színpadi előadások kezdtek uralkodni. Pedig egészen természetesen, hogy a filmművészet hangja nem a beszéd színpadszerű másolásában keresendő. Az emberi beszédet csak akkor szabad a filmnek felhasználnia, ha érzelmi és lelki modulációt kíván kifejezni. A beszéd a vizuális kifejezés hátrányára sohasem szólalhat meg.

Az emberi beszéd, éppen úgy, mint a zene, csak segítő eszköze lehet a filmjártékknak.

Sokkal nagyobb jelentősége van az életjelenségek hangjának. A technikai zörejek annyira szorosan együttjárói a képeknek, hogy a szemlélet a mozgóképekkel kapcsolatosan nem is nagyon választhatja szét azokat. A vihar hangja csak elősegíti a viharról fotográfált képek hatását. A vízcsobogás és a tenger moraja elválaszthatatlanok a képtől, mert érzékelésünk természetesen egészíti ki egymást. Utcazaj, kopogás, zúgás és általában az élet megnyilvánulásainak minden elképzelhető hangja ezerféle lehetőséget nyújt a rendezőnek. Ezekről a hangokról bizonyítani sem kell, hogy nem lényegi, hanem csak eszközbeli kifejezések. A zörejek a mozgóképek technikai részeinek kísérőjeként jelentkeznek és nyilvánvaló, hogy a vizuális közlést és nem fordítottját jelölik.

Végső következtetésül levonhatjuk, hogy a filmre fotográfált hang: a zene, az emberi beszéd és a technikai zörejek csak dekoráló eszköze lehet a vizuális közlésnek.

E tétel valószínűleg érdembeli tárgyalása ma még tulajdonképpen idő előtti, mert még nem kialakult. A fentiek alapján azonban világosnak tűnik fel, hogy a képsorozatok kifejezésénél a követendő utat ezekben lehet látni. A filmhang helyzete sohasem léphet a képi hatás helyére.

A

MAGYAR
FILM

az egyetlen
szakmai
hirdetési orgánium!

Premierfilmszínházak műsora:

ÁTRIUM
CASINO
CITY
CORSO
DÉCSI
FORUM
OMNIA
RADIUS
ROYAL APOLLO
SCALA
URÁNIA

Nyári szünet
Rose Marie
Egy vidám tragédia
Talpig úriember
Párbaj
Hotel Mimoza
Az asszony, az orvos
Dalol az éjszaka
Mindennek a férj az oka
Nyári szünet
Hadjárat Jugoszlávia...

repriz
júl. 31-től
júl. 31-től
aug. 7-től
aug. 4-től
repriz
aug. 7-től
júl. 31-től
jul. 24-től

Metro
Atelier
Metro
Filmértékes.
Modern
Metro
Mester
Metro
UFA

KÜLFÖLD

BELGIUM

Új flamand film

A brüsszeli *Vanderheyden* cég az antwerpeni műteremben *Egy bolond história* címmel új filmet készít. Ezzel a filmmel, ügylészlik, ismét feléled, a belga gyártás.

NÉMETORSZÁG

Utánpótlás-műterem

Az ifjúság nevelésének és az új tehetségek felfedezésének céljából a *Tobis* gyártásvezetőjének, von *Demandovsky*-nak kezdeményezésére közel egy évvel ezelőtt kísérleti műtermet állítottak fel, ahol elsősorban a fiatalokat foglalkoztatták. A napokban jelent meg a háromnegyedéves beszámoló, mely szerint 12 rövid egyfelvonásos játékfilmet készítettek a műteremben, átlagosan 12–15.000 márkáig terjedő költségvetési keretben. Ezekben az egyfelvonásos játékfilmekben fiatal filmrendezőket, gyártásvezetőket, színészeket, forgatókönyvírókat, stb. alkalmaztak. A beszámoló kiemeli, hogy a kísérlet sikerrel járt, mert három elsőrangú gyártásvezetőn kívül számos tehetségesnek látszó rendezőt, színészt, stb. fedeztek fel, akikből előreláthatólag a német filmművészet értékes munkatársait nevelhetik.

Filmélet Stájerországban

Stájerország déli része, amely 1918-ig osztrák terület volt, most a szerb hadjáratlalt kapcsolatban hazatért az anyaországhoz. Ennek következtében a német kultúrélet is bevonult erre a területre, amelynek egyik legfontosabb képviselőjeként megjelent a német film. *Trifail*, *Hrastnigg*, *Sagor* és *Tüsser* községek mozgóképszínházaiban rendszeresen német híradókat mutatnak ismét be.

A birodalmi kultúrkamara kiépítése

A *Reichskulturrkammer* elnöke, *Göbbels* dr. birodalmi miniszter a vezetése alatt álló propagandaminisztérium keretében a birodalmi kultúrkamarának messzemenő kiépítését határozta el. A kultúrkamarának öt osztályát állapította meg. A szervezeti osztály vezetője a birodalmi filmkamara eddigi ügyvezető igazgatója, *Heinz Tackmann* lesz, a hivatászerű foglalkozások szakosztályát a S. S. vezető *Walter Owens*-re bízta, a propagandaosztály előadója *Erich Kohanovsky*-t nevezte ki, a személyzeti osztály élére *Helmut von Loebell*-t állította és a különleges feladatok osztályát *dr. Hans Schrader*-ra bízta. Az egészen a vezetője pedig *Hans Hickel*, minisztériumi igazgató lett.

OLASZORSZÁG

Német-olasz filmbemutatók Velencében

1941. augusztus 30-tól szeptember 10-ig nemzetközi filmbemutatókat tartanak Velencében. Ez alatt az idő alatt az elmúlt év európai film gyártásának reprezentáns alkotásai fognak vetítésre kerülni a lagúnák városában. A multban amerikai és angol filmek is felvonultak a velencei bemutatón. Az idén megtartandó bemutatókon a tengelyhez közelálló államok vesznek részt. A hírek szerint már több európai ország bejelentette részvételét a bemutatókra. A német-olasz filmbemutatókat, mint a német és olasz filmszakma együttműködésének hangsúlyozását tekin-

tik, amely kifejezésre juttatja az új európai filmgyártást.

SVÁJC

Zürichi munkásközösség

Zürichben műtermi munkásközösséget alakítottak a filmszakemberek, akiknek céljuk a tagok közötti bajtársias együttműködés ápolása és a gazdasági, valamint a szakérdekek közös védelme. További céljuknak tekintik, hogy a gyártásban csak technikailag felkészült és a szakmát jól ismerő személyzet vegyen részt.

Műterem a Genfi-tó partján

Mint a MAGYAR FILM már megírta, *Montreux*-ben erős propagandát fejtenek ki egy műteremépítés érdekében. Másrészről pedig ezek a tervek heves ellenkezésre találnak, minthogy a közelben lévő *Vevey*-ben nemrég alakult vállalkozás, a *Beauregard Műterem Rt.*, egy kisebb műtermet kíván berendezni, amely elsősorban a svájci gyártás céljait szolgálja. Ennek a vállalkozásnak már az alapítókéje is rendelkezésre áll.

SVÉDORSZÁG

Megkezdődött az új évad

Mint ismeretes, Svédország filmszakmájában amely talán legjobban hasonlít a magyar szakmához, Európában, nyáron erős moziisületet tartanak, úgy hogy két

hónapig a svéd híradó sem jelenik meg. Ugyanekkor annál erősebben dolgozik a filmgyártás, készül az új évadra. Az évente 27–28 filmet gyártó svéd filmpipara a hírek szerint a jövő évre még erőteljesebb iramban kívánja fokozni filmgyártását.

SZERBIA

Technikai berendezések

A német szaklapok ismertetést közölnek a német hadsereg nyomán Szerbiába bevonult szakemberek jelentéseiből. Megállapítják, hogy a szerb mozgóképszínházak technikai berendezése, valamint egészségügyi, tűzrendészeti, stb. felépítése rendkívül sok kívánnivalót hagyott hátra. Eltekintve a rossz szellőzési, stb. viszonyoktól az elavult vetítőberendezések annyira tönkretették a filmszalagokat, hogy azok néhány vetítés után jóformán élvezhetetlenné váltak.

TÖRÖKORSZÁG

Helyáremelés a mozikban.

A törökországi általános drágulás kapcsán emelték a helyárat a török mozikban. Az emelést mindenütt egységesen vitték keresztül és az eddigi árakhoz 10%-ot számítanak hozzá.

NYILTTÉR*

Felhívom az érdekelteket, hogy volt tőkéstársam, *Csillag Lászlóné* esetleges tartozásaiért felelősséget nem vállalok.

Sztojtkovich Antalné
a rákospalotai Palota-mozgó
engedélyese

*) a rovatban faglattakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

MOZIGÉPÉSZ-ÜGYEKBE

a t. mozitulajdonosok rendelkezésére áll a

Turul Szépművész B. E. Vetítőtörzse
IV., Szarka-u. 2./Tel.: 186—050.

MŰTEREM

Filmgyár:

A film címe:

Gyártó cég:

Gyártási vezető:

Írta:

Filmre írta:

Rendező:

Szereplők:

Fényképező:

Hangmérnök:

Összeállítja:

Díszlet:

Felvételvezető:

Segédrendező:

Zene:

Segédoperátor:

Állófényképész:

Hangrendszer:

Laboratórium:

Kölcsönző:

Scripter:

Ügyelő:

Bemutatója:

Hunnia

Egy éjszaka Erdélyben

Takács Film

Takács Antal

Asztalos Miklós

Kalmár László

Bán Frigyes

Szelezky Zita, Lázár Mária,

Mezey Mária, Páger Antal,

Nagy István, Hajmássy Miklós,

Kürthy György.

Eiban István

Lohr Ferenc

Kerényi Zoltán

Báthly István

Gaál László

Ifj. Lázár István

Fényes Szabolcs

Keresztessy

Manniger János

Tobis-Klang

Kovács és Faludi

Hunnia

Morel Mihály

Rádius, Casino, Átrium

Magyar Filmiroda

Az ördög nem alszik

Magyar Filmiroda

Gottesmann Ernő

Vaszary Gábor

Vaszary János

Bánky Viktor

Tolnay Klári, Csontos Gyula,

Hajmássy Miklós, Mihályfi

Béla, Szép Ilonka, Pálóczy

László, Bihary Nándor, Pataky

Miklós, Dajbukát Ilona, Bata

Erzsi, Juhász József, Daniss

Jenő, Gonda György

Hegy Barna

Pulvári Károly

Katonka László

Báthly István

Tasnády Árpád

Boronkay Sándor

Vincze Ottó

Kiss Lajos

Pulvári

MFI

MFI

Váczai Ervin

Kandó Gyula

HIREK

AZ ACTIO CATHOLICA ELSŐ FILMMATINÉJA

Augusztus 3-án, vasárnap délelőtt rendezte nagysikerű első filmmatinéját az Actio Catholica a Forum Filmszínházban. A bevezető beszédet Czapik Gyula dr. vezsprémi püspök mondta. A matinén Czapik Gyula dr. és vitéz Somogyváry Gyula mélyjáratú Örök titok című filmje került bemutatásra a következő művészekkel a főszerepekben: Fedák Sári, Vágóné Margit, Sulyok Mária, Harsányi Rezső, Lehotay Árpád, Gárday Lajos, Mihályfi Béla, Földényi László, Boray Lajos és Makláry Zoltán.

Az UFA ÚJ PROGRAMMJA

Multheti számunkban két oldalon át közlő az Ufa 1941-42. évi programját, amely nem kevesebb, mint 26 válogatott német újdonságot ismertett a film magyar és német címének, rendezőjének és főszereplőinek nevével kereszttül. Látható ebből a nemcsak szám szerint, de minőség tekintetében is jelentős anyagból, hogy az Ufa az új évadban is hű marad régi elvéhez: a legjobbat nyújtani a magyar moziknak. Elég, ha csak néhány közkeletű sztár nevét soroljuk fel a legnagyobb német filmgyártó vállalat friss programjából. Paula Wessely, Attila Hörbiger, Röck Marika, Willy Fritsch, Zarah Leander, Willy Birgel, Heinz Rühmann, Anny Ondra, Hans Moser, Françoise Rosay, Ilse Werner, Carl Ludwig Diehl, Johannes Riemann, Heinrich George, Rudolf Forster, Paul Hörbiger, Werner Krauss, Brigitte Horney, Paul Wegener és még sok más ismert filmművész alakítja az Ufa 1941-42. évi remek anyagának főszerepeit.

A TOBIS IDEI ELSŐ SZAKBEMUTATÓJA

Augusztus 6-án és 7-én délelőtt rendezte ideit első szakbemutatóját a Tobis filmvállalat a Corso Filmszínházban, mely alkalommal a cég új anyagának két óriásfilmje került színre meghívott szakközönség előtt. Első nap a Bismarck, a vaskancellár című történelmi attrakciót láttuk, amely a német egység megteremtésének hőskoráról szóló filmjáték Paul Hartman-nal és Lil Dagover-rel a két főszerepben. A szakbemutató második napján az Operett című Willy Forst filmmestermű került bemutatásra, amely a bécsi operett-zene aranykorát vetíti elénk. A rendkívüli sikert aratott két filmújdonság, az 1941-42. évi Tobis-program két kimagasló darabjának részleteiről megjelenése alkalmából fogunk részletesen foglalkozni.

AZ UTÁNJÁTSZÓ JÓZSEFVÁROSI FILMSZÍNHÁZ

Augusztus 6-án, szerdán este a Madarász Gábor és engedélyes társai által saját kezelésbe vett Józsefvárosi Filmszínház, mint utánjátszó mozi, díszelőadás keretében megkezdte új évadját. A mai kartársak igen szép számban jelentek meg a megnyitó-előadáson, amelynek keretében a magyar Elkésett levél című Művelődés-film került bemutatásra. A Józsefvárosi Filmszínház vezetősége az új idényben minden erejével arra törekszik, hogy a legjobb filmeket közvetlenül a nagy premiermozik után hozza a közönség elé.

A BALOGH FILMVÁLLALAT MEGKEZDTE MŰKÖDÉSÉT

Balogh Béla új filmgyártó és kölcsönzővállalata, amelynek megalakulásáról nemrégiben már írtunk, már megkezdte működését és két amerikai filmje sikerrel fut is. A Balogh Film három magyar és négy francia filmet tervez forgalmazni az új évadban Első magyar filmje, Karády és Jávor főszereplésével, a Ne kérdezd, ki voltam című már el is készült. A második és harmadik magyar filmnek Ópi-umkeringő (Karády Katalin főszereplésével) és Esküvő után (Bulla Emma, Simor Erzs, Csontos Gyula és Timár József főszereplésével) a címe. A Balogh Film új helyisége: VII. Erzsébet-körút 8. III. 2., telefon száma: 220-038.

MEGJELENT AZ „OKTATÓFILM KÖZLEMÉNYEK” ÚJ SZÁMA

A m. kir. vallás és közoktatásügyi minisztérium Oktatófilm Kirendeltségének hivatalos lapja július havi számában hosszú és részletes beszámolót ad a lezajlott 1940-41-iki tanévről. A statisztikai adatokkal fűszerezett érdekes beszámoló Geszti Lajos igazgató állította össze, aki bevezető soraiban többek között örömmel állapítja meg, hogy a filmes tanítás csatát nyert és úttörő voltáról ma már éppen úgy meg van győződve mindenki, mint ahogy minden komoly ember és megfigyelő tudja, hogy jelentősége korszakalkotó. Az Oktatófilm Közlemények új száma egy igen hasznos térkép-mellékletet is nyújt, amely szemléltető módon tünteti fel az 1940-41. tanévben felszerelt higanykapcsolókat a magyarországi városokban, azonkívül Budapesten és környékén.

A JUPITER FILM ELSŐ ÉVADJA

Két magyar, két francia és egy olasz filmújdonság szerepel a vitéz Palugyay Farkas vezetése mellett nemrég alakult Jupiter filmvállalat első idényének programján. A cég magyar filmjeit Bánky Viktor rendezi. A Régi keringő címűben Szőrényi Eva, Páger Antal, Szilassy László, Zsilley Margit és Ajtay Andor, az Utolsó fórum címűben pedig Páger Antal játssza a főszerepet.

A „MAGYAR SZINÉSZET” ÚJ SZÁMA

A Kamara színművészeti fősztályának hivatalos lapja, a Magyar Színművészet új, augusztusi számának tartalmából kiemeljük Cselle Lajos főtájkár Az erdélyi színészet 23 esztendeje című érdekes cikket.

ÚJ FILMKÖLCSÖNZŐVÁLLALAT

Horváth Kató, aki azelőtt a Harmonia filmvállalatnál működött, filmvállalatot alapított és irodahelyiségét már meg is nyitotta. Az új cég néhány kitűnő repriz-filmet és három új külföldi filmet szándékozik forgalomba hozni a most induló évadban. Horváth Kató filmkölcsönzővállalata VIII. Népszínház-u. 14. sz. alatt nyílt meg, telefonszáma: 138-091.

25 ÉVES

SZAKMAI GYAKORLATTAL

rendelkező öskeresztény, nagyobb tőkével, engedélykiterjesztésre társulna.

Mutschenbacher István,
Kispest, Eötvös-utca 3.

HIRADÓK

911. sz.

1. Tengeriháború északon — (Deutsche Wochenschau)
2. Légítámadás Moszkva ellen (Deutsche Wochenschau)
3. Útépítés a Békás-szorosban (M. F. I. — Nagy L.)
4. Védekezés a fagyveszély ellen (M. F. I. — Török)
5. Nemzetközi női lóverseny (M. F. I. — Tubay)
6. Űzőkongresszus Nagyváradon (M. F. I. — Nagy L.)
7. A szovjethadserg nyomában. (Ht. szd. — Horváth, Kiss E.)

198. sz.

1. Atlétikai versenyek Berlinben.
2. Művészeti kiállítás Münchenben.
3. „Victoria” a Győzelem kezdőbetűje.
4. A keleti hadjárat.
5. Támadás az egyik szovjet-bombázóalakulat ellen.

81. sz.

1. Bulgária miniszterelnökét és külügyminiszterét a Duce és Ciano külügyminiszter az ostiai állomáson fogadják.
2. Az olasz fővárosból újabb csapatok indulnak a keleti frontra.
3. A rizs között nő a gaz kigyomlálása kézi erővel történik.
4. Spalatonban a prefektus megkezdte egy újonnan épülő nagy kórház építési munkálatait.
5. Egész Spanyolország nagy lelkesedéssel ülte meg a „Munka ünnepe” és a falangista forradalom 5. évfordulóját.
6. Ifjúsági atlétikai verseny Tokióban, amelyen mintegy 70 olasz és német versenyző is résztvevett.
7. Az olasz haditengerészet körültekintő gondnal biztosítja az üzemanyag utánpótlást, amelyet a tartályhajók bonyolítanak le.

XV. évf. 32. sz.

1. Festői úrnapi körmenet Svájcban.
2. A szovjet ellen alakult „Kék hadosztály” indulása Madridból.
3. Elefánt-fürdő Californiában.
4. Mesterséges villám Pittsburgban.
5. A spanyolországi nagy verseny végküzdelme Madridban.
6. Műugrógyakorlatok a losangelesi olimpiai üszömedencében.
7. Görkorszólya bajnokság Svájcban.
8. Hagyományos versenyfutás a bikákkal a spanyolországi Pampeluna utcán.

LAPSZEMLE

DEBRECENI UJSÁG (HAJDÚFÖLD):

1941. VII. 5 (!): Szófiában a mozik feje állandóan magyar filmet játszik és a magyar színművészeket megszerette a közönség.

ESTI UJSÁG:

1941. VIII. 4. *Javul a magyar filmek százaléka a pesti mozik műsorán.* (MAGYAR FILM 1941. VIII. 2-i számából.)

FÜGGETLENSÉG:

1941. VIII. 6. *Amerikai filmárada a pesti és vidéki mozik műsorán.*

KÉPES KRÓNKA:

1941. VIII. 7. *Filmsztár a tanyán.* (10 képpel). — *Pereg a film a sivatagban* (8 képpel).

MAGYAR NEMZET:

1941. VIII. 2. *Papp Antal: A magyar film nagykorúsítása.*

MAGYARORSZÁG:

1941. VIII. 2. *A népiskolák is kapnak keskenyfilmvetítőgépeket.*

MAGYARSÁG:

1941. VIII. 3. *Sztalinról hangosfilm került a németek kezébe.*

1941. VIII. 6. *Gábris László: Meg kell javítani a magyar filmek bemutatásának százalékárányát.*

NEMZETI SPORT:

1941. VIII. 8. *Magyar nevet a magyar moziknak!*

NEMZETI UJSÁG:

1941. VIII. 2. *A magyar filmgyártás új műhelye.* (Öt német film készült Budapesten.)

NEMZETŐR:

1941. VIII. 4. *A kötelező magyar filmek százaléka.*

PESTER LLOYD:

1941. VIII. 7. *Neue Ländler in der Berliner Internationalen Filmkammer.*

PESTI HIRLAP:

1941. VIII. 6. *Bemutató-filmszínházak és a magyar filmek.* (MAGYAR FILM 1941. VIII. 2-i számából.)

SZINHÁZI MAGAZIN:

1941. VII. 23. *Szentgyörgyi Elvira: Televíziós helyszíni közvetítés a Hunnia kánikulájából.*

1941. VII. 30. *Kovács Aladár: A filmkritikáról.*

1941. VIII. 7. —i: *Hogy készül a kísérő műsor* (7 képpel).

ÚJ MAGYARSÁG:

1941. VII. 27. *Filmgyártásunk lendületes fejlődése két új műterem építésétette szükségessé.* — *Papp Jenő: Egy reprim.*

1941. VIII. 3. *Hatásos védekezés a zsidó filmszerzők titkos „közreműködésével” szemben.*

ÚJ NEMZEDÉK:

1941. VII. 26. *Bevonul a film a Pázmány egyetemre.*

HIVATALOS RÉSZ
FILMCENZÚRA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6

TELEFON: IRODA ÉS PENZTÁR 183-072, ELNÖK ÉS ÜGYV. ALELNÖK 183-073

Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság

254—1941. eln. szám.

Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság Budapesten, 1941. évi július hó 20-tól 28-ig tartott ülésén

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. *Clarax* (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 17 m hosszú;

2. *A víz szimfóniája* (Symphone des Wassers) (Kormos Miklós) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Schweizerische filmgyárban 1936. évben készült, 315 m h.;

3. *Az utitársak* (Mr. Mouse takes a Trip) (Hunnia) hangos rajzfilm 1 felvonásban, az R. K. O. filmgyárban 1940. évben készült, 211 m hosszú;

4. *Hadjárat Jugoszlávia ellen* (Feldzug im ehemaligen Jugoslawien) (Ufa) hangos riport 3 felvonásban, az Universum filmgyárban 1941. évben készült, 1833 m h.;

5. *Gyurkovics fiúk — előzetes* (Kárpát-film) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1941. évben készült, 108 m hosszú;

6. *Dalol az éjszaka — előzetes* (Moulin Rouge) (Mesterfilm) hangos reklám 1 felvonásban, a Cinema de France filmgyárban 1940. évben készült, 97 m hosszú;

7. *Dalol az éjszaka* (Moulin Rouge) (Mesterfilm) hangos vígjáték 3 felvonásban, a Cinema de France filmgyárban 1940. évben készült, 2312 m hosszú;

8. *Magyar világhíradó 909.* (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 241 m hosszú;

9. *A Híradó Filmszínház különkiadása 60. sz.* (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 132 m hosszú;

10. *Rajzos híradó 84. sz.* (Balti államok) (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 72 m hosszú;

11. *Rajzos híradó 85. sz.* (Oroszország fővárosai) (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 90 m hosszú;

12. *Ufa világhíradó 96. sz.* (Auslands-tonwoche) (Ufa) hangos riport 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1941. évben készült, 402 m hosszú;

13. *20th. Century Fox hangos híradó XV. évf. 30. sz.* (Fox Movie-tone News) (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1941. évben készült, 224 m h.;

14. *Luce olasz világhíradó 79. sz.* (Unnia) hangos riport 1 felvonásban, a Luce filmgyárban 1941. évben készült, 393 m h.;

15. *69. sz. Reklámsorozat* (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 76 m h.;

16. *70. sz. Reklámsorozat* (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 19 m hosszú;

17. *Boldog az élete* (Pannonia) hangos reklám 1 felvonásban, a Pannonia laboratóriumában 1941. évben készült, 7 m h.;

18. *Vera Nikolskaja* (Dreimal Hochzeit) (Ufa) hangos színmű 5 felvonásban, a Wien filmgyárban 1941. évben készült, 2593 m hosszú;

19. *Talpig uriember* (Pride and Prejudice) (Metro) hangos vígjáték 6 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1940. évben készült, 3208 m hosszú;

20. *Talpig uriember — előzetes* (Pride and Prejudice) (Metro) hangos reklám 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1940. évben készült, 72 m h. mozgófényképeket.

b) A Bizottság nyilvános előadásra alkalmasnak találta és a mozgófényképezemekben a magyar nyelvű mozgófényképek kötelező bemutatására előírt arányszámra beszámíthatónak minősítette:

1. *Csákó és kalap* (Filmértékesítő) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 2327 m h.;

2. *Leányvásár* (Imago) hangos operett 5 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 2634 m hosszú filmeket, mint Magyarországon készült, magyar nyelvű mozgófényképeket.

c) *Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképezemekben szabad bemutatni:*

1. *Clarax* (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában, 1941. évben készült, 7 m hosszú;

2. *Magyar világhíradó 908.* (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 107 m h.;

3. *Rajzos híradó 69. sz.* (Palatinus) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 41 m h.;

4. *Rajzos híradó 71. sz.* (Palatinus) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 40 m h.;

5. *Olajos magvaké a jövő* (M. F. I.) néma ismeretterjesztő 3 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 517 m hosszú keskeny mozgófényképeket.

d) *Külföldre kivinni engedélyezett:*

1. *Szovjet pusztítások és kegyetlenkedések Galiciában.* (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 75 m hosszú;

2. *Aratnak a bukovinai magyarok* (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 24 m hosszú;

3. *Egy tál lencse — előzetes* (Pegazus) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1941. évben készült, 144 m h.;

4. *Élet a Hortobágyon* (Fox) néma riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1941. évben készült, 121 m hosszú;

5. *Eladó birtok — előzetes* (Kárpátfilm) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 132 m hosszú mozgófényképeket.

Budapest, 1941. évi július hó 26-án:

Dr. Szöllőssy Alfréd s. k.
elnök,
miniszteri tanácsos.

Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság Budapesten, 1941. évi július hó 27-től augusztus hó 2-ig tartott ülésein

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. **Betontörő** (The Riveter) (Hunnia) hangos trükkfilm 1 felvonásban, az R. K. O. filmgyárban 1940. évben készült, 210 m hosszú;

2. **Utazás a holdba** (Weltraumschiff I. startet) (Nagy Mária) hangos kultúrfilm 2 felvonásban, a Bavaria filmgyárban 1941. évben készült, 623 m hosszú;

3. **A vasóklü kormányos** (The live wire) (Balogh Film) hangos dráma 2 felvonásban, a Lee filmgyárban 1937. évben készült, 1084 m hosszú;

4. **Rémület az alvilágban** (A viltár-riporter) (The Speed Riporter) (Balogh Film) hangos dráma 2 felvonásban, a Lee filmgyárban 1937. évben készült, 1138 m hosszú;

5. **Mindennek a férj az oka** (Third finger left hand) (M. G. M.) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1940. évben készült, 2679 m hosszú;

6. **Magyar világhíradó 910.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 107 m hosszú;

7. **Rajzos híradó 86. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 107 m h.;

8. **A Híradó Filmszínház különkiadása 61. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 106 m hosszú;

9. **Ufa világhíradó 97. sz.** (Auslands-tonwoche) (Ufa) hangos riport 1 felvonásban, az Univerzum filmgyárban 1941. évben készült, 406 m hosszú;

10. **20th. Century Fox hangos híradó XV. évf. 31.** (Fox Movietone News) (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1941. évben készült, 288 m hosszú;

11. **Luce olasz világhíradó 80. sz.** (Hunnia) hangos riport 1 felvonásban, a Luce filmgyárban 1941. évben készült, 332 m hosszú;

12. **Stukák** (Stukas) (Ufa) háborús játékfilm 5 felvonásban, az Univerzum filmgyárban 1941. évben készült, 2754 m h.;

13. **A svéd csaló** (Die schwedische Nachtigall) (Ufa) hangos dráma 5 felvonásban, a Terra filmgyárban 1940. évben készült, 2630 m hosszú;

14. **Csak egy kislány . . .** (Művelődés) zenés filmjáték 5 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1929. évben készült, 2172 m hosszú;

15. **A párbaj** (Coup de feu) (Filmértékesítő) hangos dráma 4 felvonásban, az International filmgyárban 1940. évben készült, 1747 m hosszú;

16. **Mindennek a férj az oka — előzetes** (Third finger left hand) (M. G. M.) hangos reklám 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1940. évben készült, 73 m hosszú;

17. **Tisztelet a kivételnek — előzetes** (Kino) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1936. évben készült, 125 m hosszú;

18. **Hív a haza** (Über alles in der Welt) (Ufa) hangos, háborús játékfilm 5 felvonásban, az Univerzum filmgyárban 1940. évben készült, 2348 m hosszú mozgófényképet.

b) **Kisérő műsorul a kötelező arányszámba beszámíthatónak minősítette:**

Bakonytól a Balatonig (M. F. I.) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1936. évben készült, 353 m hosszú filmet, mint Magyarországon készült, magyarnyelvű mozgófényképet.

c) **Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképezetekben szabad bemutatni:**

1. **Magyar világhíradó 909. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 95 m hosszú;

2. **Sárga róza** (Palatinus) hangos színmű 2 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1940. évben készült, 884 m hosszú;

3. **Beata és az ördög** (Palatinus) hangos dráma 2 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1940. évben készült, 947 m hosszú keskeny mozgófényképet.

d) **Külföldre kivinni engedélyezte:**

1. **A magyar kenyér ünnepe** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 65 m hosszú;

2. **Uj németbirodalmi követ** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 18 m hosszú;

3. **Honvédeink a keleti harctéren** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 70 m hosszú;

4. **Leányvásár** (Imágo) hangos operett 9 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 2634 m hosszú mozgófényképet.

Budapest, 1941. évi augusztus hó 2-án:

Dr. Szöllőssy Alfréd s. k.,
elnök,
miniszteri tanácsos

KOVÁTS BÉLA
VIII., József-körút 19.
Telefon: 143-142

FILMREKLÁM

HANGLEMEZ

DIAPOZITIV

CELO-FÉNYREKLÁM

**Filmforgató-
könyveket**

szinopsziseket, kommunikéket és általában minden filmmunkát a leggyorsabban, legpontosabban és legolcsóbban gépel

**NEW-YORK LEIRÓ és SOK-
SZOROSÍTÓ IRODA**

Vezeti: **MÁRER KLÁRI**

New York-palota, VII., Erzsébet-körút 9—11. II. 3. Telefon: 222-212

FIATAL ÜZEMVEZETŐ

engedélyváltozás miatt szíves megkeresést vár „Kamarai tag” jellegre a kiadóhivatalba.

színházi és filmosztálya, IV., Ferenciek-
tér, 7. Tel.: 183-738, 185-243.

**Adler Ferenc moziberendezés és mozikép-
viselő, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.:
225-759.**

**Agfaphotó, V., Vilmos császár-út 18. I.
Telefon: 125-240.**

**Alfa film, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon:
422-578.**

**Apollo filmreklámvállalat, VII., Erzsébet-
körút 9-11., II. em. Tel.: 222-212.**

**Arany filmducco, VIII., Dankó-utca 22.
Telefon: 149-489.**

**Atelier film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
422-584. Raktár a házban.**

**Aurora film, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Telefon: 221-133.**

**Balogh Film, VII., Erzsébet-körút 8. III. 2.
Telefon: 220-038.**

**Balogh-Orbán, VIII., Tisza Kálmán-tér
15. Tel.: 132-940.**

**Bauer vetítőgép és adapterek (Bosch
Róbert kft.), V., Váci-út 22-24. Tel.:
299-180.**

**Bel- és külföldi filmellenőrző kft., VII.,
Erzsébet-körút 8. III. Tel.: 222-699.**

**Brückner János mérnök, az MMOE szak-
értője, XI., Ulászló-utca 62. Telefon:
457-650, vagy Mechanikai és Elektro-
mosipari szakiskola, tel.: 130-293.**

**Byssz reklám, VIII., Népszínház-utca 14.
Telefon: 138-091.**

**Centrum filmszolgálat, VII., Erzsébet-kr.
9-11., IV. Tel.: 423-339.**

**Cinema, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon:
422-582. Raktár a házban.**

**Csepreghy film, VII., Erzsébet-kr. 9-11.
Telefon: 221-022 és 221-021.**

**Cserépy Arzén filmgyártóvállalat, IV.,
Kepekeméti-u. 19. I. Tel.: 184-705.**

**Csizmadia László, mozgóképszínházak kép-
viselője, VIII., Aggteleki-utca 4. I. 5.
Telefon: 137-580.**

**Deák film, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon:
222-106. Raktár a házban.**

**Délibáb film, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Telefon: 428-155.**

**Diapozitívkészítő üzem, Fekete György,
VIII., József-körút 9. (az udvarban).**

**Diatyp laboratórium, VII., Rottenbiller-
utca 19. Tel.: 427-148.**

**Duna Film VII., Rákóczi-út 40. Telefon:
225-040.**

**Eco film, VII., Rákóczi-út 12. Telefon:
225-404. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21.
Telefon: 342-984.**

**Electra film, XIV., Thököly-út 21. Tel.:
337-578.**

**Electric kinotechnikai vállalat, VIII., Röck
Szilárd-utca 18. Tel.: 344-782.**

**Erdélyi filmgyártó kft., VII., Erzsébet-
körút 8. Telefon: 420-199.**

**Farkas J. M. reklámvállalat, VIII., József-
körút 19. Telefon: 132-805.**

**Fehér Endre, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
423-544.**

**Ferrania, V., Gróf Tisza István-utca 18.
Telefon: 129-139.**

**Filmatyp laboratórium, XIV., Szentos-u.
60. Telefon: 496-371.**

**Filmcenzúra, IV., Eskü-tér 6. Tel.: 183-
072. alelnök: 183-073.**

**Filmexpress kft., VII., Erzsébet-körút 9.
Tel.: 224-091, 225-089.**

**Filmértékesítő VII., Erzsébet-körút 8.
Telefon: 221-609 és 220-497.**

**Filmfotó üzem és laboratórium, Altmayer
J., VIII., Röck Szilárd-u. 11. Tel.: 130-
805.**

**Filmipari laboratórium, XIV., Fűrészu.
95. Telefon: 497-716.**

**Filmservice, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Tel.: *424-555.**

**Fortuna film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
421-982. Raktár: VIII., Népszínház-u.
19. Tel.: 349-414.**

**Fox film, VII., Rákóczi-út 9. Telefon:
139-437, 131-658. Raktár: VIII., Rákóczi-
tér 11. Telefon: 139-437, 131-658.**

**Grawatsch Ottó, VIII., József-kr. 71. Tel.:
145-193.**

**Gyimesy Kásás Ernő, a MAGYAR FILM
kiadóhivatali főnöke, XIV., Semsey An-
dor-utca 7. Tel.: 499-752.**

**Hajdu film, XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.:
297-899.**

**Hamza film kft., VII., Erzsébet-körút 8.
Telefon: 220-038.**

**Harmonia film, VII., Akácfa-utca 7. Tel.:
225-487. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21.
Telefon: 342-984.**

**Hausz Mária filmkölesznő és filmgyártó
kft., VII., Erzsébet-kr. 9-11. Tel.:
225-209.**

Hebel Gyula szállító, VI., Váci-út 1. Tel.:

**Helikon filmvállalat, VIII., Röck Szilárd-
utca 24. Tel.: 132-705. Raktár: VIII.,
Népszínház-utca 18. V. Tel.: 349-414.**

**Hirsch és Tsuk, VII., Dohány-utca 1.
(Kamara mozi). Tel.: 423-903.**

**Horváth Kató filmkölesznője, VIII., Nép-
színház-utca 14. Telefon: 138-091.**

**Hungária film kft., VII., Erzsébet-kr. 8.
Tel.: 422-010.**

**Hunnia filmhelyező irodája, VII., Erzsé-
bet-körút 9-11. Tel.: 424-130, 424-138,
424-139. Sajtóosztály: 223-212.**

**Hunnia filmgyártó Rt. (Filmipari Alap), XIV.,
Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999, 297-622,
297-085.**

**Ibusz filmszállítás, VII., Erzsébet-körút
9-11. Tel.: 224-050.**

**Imago filmelőállító és forgalombahozó
kft., VII., Akácfa-u. 7. Tel.: 225-487.**

**Inkey Tibor filmállományképzés, filmfotó
üzem, IV., Múzeum-kr. 3. Tel.: 380-466.**

**Jupiter filmkereskedelmi Rt., VIII., József-
körút 26. Tel.: 131-301.**

**Kamara, VI., Bajza-utca 18. Tel.: 220-
855, 422-961.**

**Kárpát film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
422-577, 220-299. Raktár a házban.**

**Kino film, VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.:
136-942. Raktár a házban.**

**Kino foto, Tarján, XIV., Thököly-út 150.
Tel.: 496-602.**

**Kodak, V., Báthory-u. 6. Telefon: 114-158,
114-184.**

**Koncz Film kft., VII., Erzsébet-kr. 9-
11. Tel.: 220-830.**

**Kormos Miklós filmvállalata, VII., Erzsé-
bet-körút 9-11., III. 6. Tel.: 422-574.**

**Kovács és Faludi laboratórium, XIV.,
Gyarmat-u. 35. Tel.: 297-855. Synchron
műterem: XIV., Gyarmat-u. 49/b. Tel.:
297-487.**

**Kovács Béla filmreklám, hanglez, dia-
pozitív, VIII., József-körút 19. Telefon:
143-142.**

**Kovács Emil és Társa, VII., Erzsébet-kr.
8. Tel.: 421-948. Raktár a házban.**

**Központi filmkezelő, VII., Erzsébet-körút
9-11. Tel.: 224-494, 224-098.**

**Krupka filmgyártó és laboratórium, XIV.,
Bácskay-utca 29/b. Tel.: 496-741.**

**Lajta Andor, XIV., Thököly-út 75. Tel.:
297-076.**

**Léna film, Nagy Mária filmgyártó és film-
kölesznő, VII., Erzsébet-körút 13. II. e.
Tel.: 422-920.**

**MAGYAR FILM, VI., Bajza-utca 18. Tel.:
220-855, 422-961. Szerkesztő: Váci De-
zso, VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386.**

**Magyar Filmiroda Rt., IX., Könyves
Kálmán-körút 15. Tel.: 146-346, este 7
órától reggel 9 óráig valamint vasár- és
ünnepnap: 146-348. Játékfilmgyártás:
146-342. Színeszolgáltatók: 140-727. Felirat-
készítő üzem: 139-211. Híradókiadás:
VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145-510.**

**Fényképezés: VIII., Sándor-u. 5-7.
Telefon: 145-510. Filmkölesznő-osztály:
VII., Erzsébet-körút 45. Tel.: 222-099.**

**Magyar Írók Filmje Rt., Gyártási iroda:
XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.: 297-999.**

**MIF kölesznő Rt., VII., Erzsébet-körút 13.
Tel.: 420-796, 420-798.**

**Magyar Mozdónyfényképezők Országos
Egylete, VIII., Népszínház-u. 19.
Tel.: 337-598.**

**Malomvízi reklámservice, XIV., Hungária-
körút 148. Tel.: 420-200.**

**MMOE, VIII., Csokonay-utca 10. Telefon:
136-005.**

**Matador film, VIII., Sándor-tér 2. Tel.:
132-774. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19.
Telefon: 349-414.**

**Meitner Mór mechanikai és mozgókép-
kereskedelmi vállalat, VIII., József-
körút 21. Tel.: 133-877.**

**Mester Film, Filmkölesznő, VII., Erzsébet-
körút 9-11. IV. em. Tel.: 427-167, 228-
498. Gyártási iroda: XIV., Thököly-út
116. Telefon: 296-269.**

**Metro-Goldwyn-Mayer, VIII., Sándor-tér
3. Tel.: 144-424, 144-425. Raktár a ház-
ban.**

**Modern Film kft., VII., Erzsébet-körút 8.
Tel.: 222-000.**

**Molnár Ferenc vetítőszen-kereskedő, VII.,
Erzsébet-kr. 8. Tel.: 140-736, 222-105.**

**Mozgóképezési Rt. kölesznőosztálya, VII.,
Akácfa-utca 4. Telefon: 227-650. Raktár:
VIII., Kun-u. 12. Tel.: 144-486.**

**Művelődés filmgyártó és terjesztő kft.,
VII., Erzsébet-körút 8. III. 2. Tel.: 220-038.**

Művelőintézet, VII., Rákóczi-út 40. Tele-
fon: 225-044. Raktár a házban.

**New York kávéház, VII., Erzsébet-körút
9-11. Tel.: 425-318, 424-962.**

**Objectiv film, VII., Erzsébet-körút 8. sz.
Tel.: 422-580.**

**Oktatófilm Kirendeltség, VIII., Csepreghy-
utca 4. Tel.: 330-926.**

**Oláh György gépészmérnök, a Zeiss Ikon
A. G. mozgógépek képviselője, VIII.,
Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 349-933.**

**OMME, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon:
143-013.**

**Országos Nemzeti Filmbizottság, VI. ker.,
Andrássy-út 69. Tel.: 420-794.**

**Pacséry László, XII., Királyhágó-utca 16.
Telefon: 155-992.**

**Palatinus film, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Telefon: *424-150.**

**Palló film kft., VII., Erzsébet-körút 13.
Tel.: 421-183. Raktár: VII., Erzsébet-
körút 8. Gyártási iroda tel.: 422-791.**

**Pannonia filmlaboratórium, XIV., Thö-
köly-út 61. Tel.: 497-775.**

**Papp Béláné és Társa betéti társaság, VII.,
Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 224-294.**

**Paramount film, VIII., Rákóczi-út 59.
Tel.: 134-437, 140-522. Raktár a házban.**

**Pásztor Béla, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Telefon: 225-761.**

**Pátia film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
221-807. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19.
Tel.: 349-414.**

**Pegazus film, VII., Erzsébet-körút 7. sz.
Tel.: 225-405.**

**Petsman Ferenc, VIII., Mária-utca 19. sz.
Tel.: 136-449.**

**Petsmann László, VII., Rottenbiller-u. 19.
Tel.: 425-127. Csillaghegy: 163-429.**

**Pflumm Tibor dr. filmkölesznővállalata,
VII., Erzsébet-kr. 9-11. Tel.: 224-293.**

**Phöbus filmkölesznő, VII., Erzsébet-kr.
8. Tel.: 222-617. Raktár a házban.**

**P. Kiss Pál grafikai műterem, VIII.,
Rákóczi-út 23. Tel.: 137-531.**

**Püspöki Nándor, magyar kultúrfilmter-
jesztő, VII., Rottenbiller-utca 5/b. Tele-
fon: 228-558.**

**Projectograph, VIII., Rákóczi-tér 11. Tel.:
132-201, 131-960.**

**Reflektor film, VIII., Sándor-tér 4. Tel.:
142-529. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u.
20. Telefon: 140-722.**

**Reklámservice, Bydeskuty Lajos, Erzsébet-
körút 9-11. Tel.: 424-554.**

**Schilling Gyula, VII., Rózsa-utca 33. Tel.:
428-768.**

**Sínus hangos filmservice, V., Pannónia-u.
44. Tel.: 493-957, állandó ügyelet.**

**Sláger film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
222-618. Raktár a házban.**

**Stílus filmdiszlettervező és kivitelező vál-
alat, XIV., Gyarmat-u. 19. Tel.: 297-999.**

**Stúdió mozgóképgyártó és terjesztő kft.
VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 420-579.**

**Székelly Sándor mérnök, V., Pozsonyi-út
40. Tel.: 292-506.**

**Szénássy-Macsássy színes trükkfilmek,
IV., Múzeum-körút 1/b. Tel.: 380-027.**

**Takács film, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.:
496-125.**

**Telefongyártó Rt., XIV., Hungária-körút 126
-128. sz. Tel.: 297-930.**

**Tempo film, Baumgartner Béla filmgyártó
és filmkölesznő, VII., Erzsébet-kr. 8.
Tel.: 426-161.**

Tobis film, VII., Rákóczi-út 52. T.: 223-435.

**Turul Szépművés Filmgyártó és Filmter-
jesztő Szövetkezet, VIII., József-kr. 35.
Telefon: 330-766. Kölesznőosztály: VII.,
Erzsébet-körút 13. Tel.: 421-183.**

**Turul Szövetség Szépművés B. E. vetítő
mozgalmi törzs, IV., Szarka-u. 2. Tel.:
186-050.**

**Ufa film, IV., Kossuth Lajos-u. 13. Tel.:
183-858. Raktár a házban. Tel.: 389-036.**

**Universal film, VIII., Népszínház-u. 21.
Tel.: 138-447, 138-448. Raktár a házban.**

**Valter reklámanyagkölesznő, VII., Erzsé-
bet-körút 8. Tel.: 222-108.**

**Váci Dezso, a MAGYAR FILM szerkesz-
tője. Iroda: Metro: VIII., Sándor-tér 3.
Telefon: 144-424, 144-425. Lakás: VIII.,
Üllői-út 42. Telefon: 136-386.**

**Viktória kisfilmkölesznő, VIII., Rákóczi-
út 12. Tel.: 225-404.**

**Wamoscher Béla dr. filmvállalat, VII.,
Erzsébet-körút 8. Tel.: 423-544.**

**Warner Bros. First National, VIII., József-
körút 30-32. Tel.: 132-590, 142-464.
Raktár: VIII., Népszínház-utca 13. Tel.:
144-317.**

**Yull Film, XIV., Stefánia-út 71. Telefon:
297-657.**

**Zeneszerzők Szövetkezete, IV., Gerlóczy-
utca 14. Tel.: 132-925.**

MAGYAR FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1941. AUGUSZTUS 16.

EGYES SZÁM ÁRA 60 FILLÉR.

III. ÉVFOLYAM 33. SZÁM.

A
magyar
filmgyártás
ünnepi
alkotása

HÁRY JÁNOS

IRTA: HARSÁNYI ZSOLT
ÉS PAULINI BÉLA
ZENE: KODÁLY ZOLTÁN
RENDEZI: BÁN FRIGYES

S Z E R E P L Ő K:

Háry János ...
Ferenc császár ...
A császárné ...
Mária Lujza ...
Ebelasztin lovag ...
Marcsi kocsis ...

PAGER ANTAL
Maklár Zoltán
Medgyaszay V.
Bárczy Kató
Pethes Sándor
Juhász József

PALATINUS FILM BUDAPEST, VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 9-11. TEL.: 424-150